

Årsrapport 2017
for
Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler

1. Påtegning af det samlede regnskab	4
2. Beretning	5
2.1. Præsentation af virksomheden	5
2.2. Ledelsesberetning	6
2.2.1. Overført overskud	7
2.2.2. Årets resultater	8
2.2.3. Årets faglige resultater.....	8
2.2.4. Årets økonomiske resultat	10
2.3. Kerneopgaver og ressourcer	10
2.3.1. Opgaver og ressourcer – skematisk oversigt.....	10
2.3.2. Opgaver og ressourcer – uddybende oplysninger	11
2.4. Målrapportering.....	13
2.4.1. Målrapporteringens første del: Oversigt over årets resultatopfyldelse ...	13
2.4.2. Målrapporteringens anden del: Uddybende analyser og vurderinger.....	14
2.5. Forventninger til kommende år	35
3. Regnskab	38
3.1. Anvendt Regnskabspraksis	38
3.2. Resultatopgørelse mv.....	38
3.2.2. Resultatdisponering.....	40
3.3. Balancen	41
3.4. Egenkapitalforklaring	42
3.5. Likviditet og låneramme	42
3.6. Opfølgning på løsumsloft.....	42
3.7. Bevillingsregnskabet	43
4. Bilag til årsrapporten.....	43

Oversigt over tabeller, noter og bilag

Beretning og målrapportering

Tabel 1: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Tabel 2: Virksomhedens samlede aktivitet

Tabel 2A: Overført overskud

Tabel 3: Sammenfatning af økonomi for virksomhedens opgaver

Tabel 4: Årets målopfyldelse

Tabel 4A: Centrale aktivitetsoplysninger

Tabel 5: Forventninger til det kommende år

Regnskabstabeller

Tabel 6: Resultatopgørelse

Tabel 7: Resultatdisponering

Tabel 8: Balancen

Tabel 9: Egenkapitalforklaring

Tabel 10: Udnyttelse af låneramme

Tabel 11: Opfølgning på løsumsloft

Tabel 12: Bevillingsregnskab

Obligatoriske noter

Tabel 13: Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

Tabel 14: Note 2: Materielle anlægsaktiver

Tabel 15: Note 3: Sammenligning af overført overskud og reservationer

Obligatoriske bilag

Tabel 19: Bilag 4: Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (underkonto 95.)

Tabel 19A: Bilag 5: Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (underkonto 97.)

Tabel 21A: Bilag 10: Hensatte forpligtelser

Øvrige tabeller

Tabel 22: Bilag 17: Målopfyldelse i 2017

Øvrige bilag

Bilag 11: Aftagerpanel (Beretning)

Bilag 12: Vidensopbygning

Bilag 13: Notat om opgørelse af studietid

Bilag 14: BFA_studieordning-rev.-2017

Bilag 15: MFA_studieordning-rev.-2017

Bilag 16: Studietidsblanket

Bilag 17: Bilag til Rammeaftale

Bilag 18: 2017 Program forum

Bilag 19: Dimittendundersøgelse – Billedkunstskolerne

Bilag 20: Manual for styringsstruktur og kvalitetssikring (indholdsfortegnelse)

Bilag 21: Forskningsstrategi 2016-2018

Bilag 22: KUV og Forskning

Bilag 23: Strategi for Indtægtsdækket virksomhed

Bilag 24: Kunsthallens samarbejder i ind og udland

Bilag 25: Indtægter fra lokaleudlejning

1. Påtegning af det samlede regnskab

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Det Kongelige Danske Kunstakademi Billedkunstskolerne CVR-nr. 11887317 er ansvarlig for § 21.41.09 Kunstakademiets Billedkunstskoler og for § 21.21.74 Charlottenborg, Nationalejendom, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2017.

Påtegning

Der tilkendegives hermed:

1. At årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målostillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende.
2. At de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåelse af aftaler og sædvanlig praksis.
3. At der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

København, 6. marts 2018

København, dato

7/3-18

Underskrift

Underskrift

Rektor Sanne Kofod Olsen

Departementschef Marie Hansen

2. Beretning

2.1. Præsentation af virksomheden

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler er en institution under Kulturministeriet. Der er indgået rammeaftale mellem Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler og Kulturministeriet for perioden 2015-2018.

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på Finansloven, som Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler SE nr.11887317 er ansvarlig for, § 21.41.09 *Kunstakademiets Billedkunstskoler* og § 21.21.74 *Charlottenborg, nationalejendom*, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2017.

I henhold til lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet, jf. LBK nr 732 af 14/06/2016 har Kunstakademiets Billedkunstskoler som højere uddannelsesinstitution til opgave på kunstnerisk og videnskabeligt grundlag at give uddannelse i maler-, billedhugger-, - og grafisk kunst med tilgrænsende kunstarter indtil det højeste niveau. Skolen skal endvidere udøve kunstnerisk udviklingsvirksomhed og på videnskabeligt grundlag drive forskning inden for billedkunst. Endvidere skal institutionen drive kunsthalsvirksomhed i udstillingsbygningen ved Charlottenborg Slot.

Mission

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler har som mission:

- At udbyde videregående uddannelse i billedkunst, kunstteori og kunstformidling
- At bedrive kunstnerisk udviklingsarbejde samt forskning i kunst og kunstteori på højeste internationale niveau og i samarbejde med relevante aktører
- At formidle samtidskunsten og kunstuddannelsen og styrke viden om samtidskunstens mange udtryksformer nationalt og internationalt
- At drive kunsthalsvirksomhed i udstillingsbygningen ved Charlottenborg Slot

Kunstakademiets Billedkunstskoler er en statslig kultur- og uddannelsesinstitution, der gennem uddannelse, forskning og formidling medvirker til at sikre udvikling af billedkunstnerisk baseret erkendelse og undersøgelse samt ny viden om billedkunsten, dens teknikker og sammenhænge.

Praksis- og forskningsbaseret billedkunstuddannelse på bachelor- og kandidatniveau samt vejledning på ph.d.-niveau er nogle af institutionens centrale opgaver. Uddannelsen skal give den studerende relevant og tidssvarende læring samt sikre udviklingen af den studerendes egen kunstneriske praksis i samspil med undervisere og medstuderende. Den færdiguddannede kandidat skal være i stand til at opretholde en kunstnerisk praksis og udføre selvstændigt kunstnerisk arbejde samt indgå i samarbejde med andre.

Endvidere er det en af institutionens centrale opgaver at øge kendskabet til og viden om samtidskunst til en bredere offentlighed. Både gennem Kunsthall Charlottenborgs udstillings- og formidlingsaktiviteter og gennem Billedkunstskolernes aktuelle aktiviteter.

Vision

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler og Kunsthall Charlottenborg vil styrke institutionen indadtil såvel som udadtil og dermed klart definere sin position som en markant europæisk uddannelses-, forsknings- og formidlingsinstitution inden for samtidskunstens område, der bygger på uddannelsesmæssig nyskabelse og formidlingsmæssig originalitet.

Kunstakademiet vil udvikle sin rolle som en national og international platform for produktion og formidling af samtidskunst, der tilfører samfundet værdi gennem undersøgende, eksperimenterende og metodisk bevidst kunstnerisk arbejde og formidling på højt internationalt niveau.

Opgaver

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskolers opgaver er følgende:

1. Uddannelse
2. Forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed
3. Kulturinstitution
4. Kunsthalsvirksomhed

2.2. Ledelsesberetning

Institutionens økonomiske resultat for 2017, betragtes som tilfredsstillende.

Tabel 1: Virksomhedens økonomiske hovedtal			
<i>1000 kr., løbende priser</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-57.175,5	-57.482,8	-61.066,7
- Heraf indtægtsført bevilling	-49.550,0	-48.700,0	-48.100,0
- Heraf eksterne indtægter	-7.625,5	-8.782,8	-12.966,7
Ordinære driftsomkostninger	54.470,8	54.589,1	57.368,1
- Heraf løn	27.486,5	27.604,6	28.845,8
- Heraf afskrivninger	2.359,2	1.710,5	1.740,3
- Heraf øvrige omkostninger	24.435,9	25.016,6	26.277,6
Resultat af ordinær drift	-2.704,7	-2.893,7	-3.698,6
Resultat før finansielle poster	-3.319,8	-3.152,9	-3.153,4
Årets resultat	-129,8	-20,1	-22,6
Balance			
Anlægsaktiver	63.242,7	62.884,4	61.300,1
Omsætningsaktiver	20.287,6	21.120,2	18.082,5
Egenkapital	1.906,7	2.426,8	2.449,4
Langfristet gæld	63.280,6	62.318,0	61.262,4
Kortfristet gæld	10.505,7	14.840,8	13.294,5
Lånerammen	72.200,0	72.200,0	72.200,0
Træk på lånerammen	62.340,7	61.982,4	60.398,1
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	86,3%	85,8%	83,7%
Negativ udsvingsrate	111,4%	169,1%	171,6%
Overskudsgrad	0,2%	0,0%	0,0%
Bevillingsandel	86,7%	84,7%	78,8%
KPI - karakter for udgiftsopfølgning			
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	57,6	52,8	57,6
Årsværkspris	477,2	523,2	500,4
Lønomsætningsandel	48,1%	48,0%	47,2%
Lønsumsloft	25.300,0	27.500,0	27.200,0
Lønforbrug	25.499,3	27.604,6	26.529,1

Tabel 2: Virksomhedens hovedkonti

	(Mio. kr.)	Bevilling	Regnskab	Overført overskud ultimo
Drift	Udgifter	56,3	61,1	1,5
	Indtægter	-8,2	-13,0	0,0

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler er gået ud af 2017 med et overskud på kr. 22.600. Indtægterne er en del højere end budgetteret. Det skyldes bl.a. at entreindtægterne i Kunsthall Charlottenborg er steget med over 1 mio.kr. Derudover har institutionen modtaget flere tilskud fra fonde og sponsorer end forventet. Den øgede indtægt har givet et fald i bevillingsandelen som nu er nede på 78,8 pct. Årsværksprisen er faldet lidt, men ligger stadig omkring de kr. 500. Ligesom lønomkostningsandelen som dog er faldet lidt til 47,2 pct. Det viser også, at de øgede indtægter har givet et proportionelt øget aktivitetsniveau i forhold til personaleressourcer.

Institutionen har øget sin egenkapital til 2.449,4 t.kr. hvilket giver et råderum på kr. 1.547.400 (jf. tabel 2A) ud over statsforskrivningen på kr. 902.000. Det giver en negativ udsvingsrate på 171,6 pct.

Institutionens låneramme er ikke overskredet. Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler har en udnyttelsesgrad på 83,7 pct. hvilket er et fald i forhold til 2016.

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler har i 2018 holdt under lønsumsloftet med et forbrug på kr. 26.529,1. Lønforbruget på institutionen forventes at forblive på niveau med 2018 fremover. Det forventes fordi antallet af professorstillinger på MFA-uddannelsen er reduceret med to stillinger (1,6 årsværk) med udgangen af september 2017.

De øgede eksterne indtægter har givet øget aktivitet og et let forhøjet antal årsværk, som nu er tilbage på niveau med 2016 på trods af, at man i 2017 har reduceret antallet af professorstillinger på MFA uddannelsen med to relativt dyre faste stillinger. Årsværksprisen er faldet lidt, men må over år siges at ligge relativt stabilt omkring kr. 500 (personaleomkostninger fordelt på årsværk) selvom lønforbruget er steget lidt. Institutionen har øget sin egenkapital til 2.449,4 t.kr. hvilket giver et råderum på kr. 1.547.400 (jf. tabel 2A) ud over statsforskrivningen på kr. 902.000. Det giver en negativ udsvingsrate på 171,6 pct.

2.2.1. Overført overskud

Tabel 2A: Overskud, hovedkonto 21.41.09.

1000 kr., løbende priser	0	Reserveret bevilling	Overført overskud
Beholdning primo 2017		0,0	-1.524,8
Overførsel af reserveret bevilling	2017	0,0	0,0
Årets øvrige bevægelser	2017	0,0	-22,6
Beholdning ultimo 2017		0,0	-1.547,4

Institutionen har øget sin egenkapital til 2.449,4 t.kr. hvilket giver et råderum på kr. 1.547.400 ud over statsforskrivningen på kr. 902.000.

2.2.2. Årets resultater

2.2.3. Årets faglige resultater

Tabel 4: Målopfyldelse i 2017

Opfyldte resultatmål	5
Delvist opfyldte resultatmål	3
Ikke opfyldte resultatmål	0
Resultatmål i alt	8

Kommenteret målopfyldelse

Det har været endnu et travlt år med mange forandringer i institutionen, som i alle tilfælde er tidskrævende. Alligevel formår institutionen overordnet set at nå sine mål og få implementeret de forandringer, de medfører. Især på Kunsthalsområdet kan Billedkunstscolerne være overordentligt tilfreds med resultaterne, men kan også være tilfreds på de øvrige resultatmålområder.

Det Kgl. Danske Kunstakademis Billedkunstscoler har 5 opfyldte mål og 3 delvist opfyldte mål. På trods af den delvise målopfyldelse er Billedkunstscolerne overordnet set tilfreds med målopfyldelsen. Der er tale om ét operationelt mål i hvert resultatmål som ikke er opfyldt: to uddannelsesmål og et kunsthalsmål. Det ene uddannelsesmål vedrører akkreditering. Billedkunstscolerne havde forventet at kunne aflevere institutionens selvevalueringsrapport i december, men af en særlig årsag (se herunder) blev afleveringen udskudt. Et andet uddannelsesmål vedrører oprettelse af praktikpladser. Målet blev ikke nået pga. tidspres. Det sidste ikke opnåede mål vedr. Kunsthalls brugerundersøgelse. Brugerundersøgelsen er udskudt. Årsagen er også travlhed, som afspejles af Kunsthalls øvrige succes på alle andre mål og indikatorer.

Faglig beretning

Året 2017 har på Det Kgl. Danske Kunstakademis Billedkunstscoler været præget af transition. I 2016 faldt struktur- og organisationens ændringer på uddannelsen på plads og 2017 blev implementeringen af disse ændringer indarbejdet henover året, frem mod den fulde implementering ved skolestart i oktober 2017.

Delvist i sammenhæng hermed betød det også, at Billedkunstscolerne sagde farvel til 4 professorer, der hidtil havde ledet de 4-årige professorskoleprogrammer. De 4 professorers åremålsansættelse udløb ved udgangen af 2016 og sommeren 2017. Den ændrede uddannelsesstruktur gjorde, at vi kun ansatte 2 nye professorer til nu 2 i stedet for 4 3-årige MFA programmer. Billedkunstscolerne ansatte kunstner Ferdinand Ahm Krag til at studielede Skolen for Maleri og Billedbaserede Praksisser, som er en sammenlægning af Malerskolen og Grafisk Skole, og Carla Zaccagnini til at lede Skolen for Konceptuelle og Kontekstuelle Praksisser, som er en sammenlægning af Skolen for Mur & Rum og Skolen for Sprog, Rum og Skala. De nye skoler er mindre mediespecifikke end hidtil og Billedkunstscolerne har derfor sideløbende med strukturændringen arbejdet med at styrke og synliggøre laboratorierne, der med de hertil tilknyttede lektorer repræsenterer den meget specialiserede faglighed (f.eks. i maleri, foto, støbning, etc).

Sammenlæggningerne og implementeringen er forløbet overraskende godt. Både studerende og undervisere har været inddraget i forandringsprocessen og ansættelsesprocesser, og det er oplevelsen, at dette har formindsket den usikkerhed, der kan opstå, når store ændringer finder sted. Billedkunstscolerne står således ved udgangen af 2017 på et nyt fundament og kan se fremad mod den fortsatte udvikling som uddannelsesin-

stitution i forhold til læringsformer, tilrettelæggelse af undervisning og udvikling af nye tekniske områder m.m.

Uddannelsen oplevede også i 2017 at få betydelige tilskud til området KUV og forskning (se under Resultatmålet). Billedkunstkolerne har den unikke mulighed, at der kan tilknyttes eksternt finansierede ph.d.-stipendiater, fordi der findes en fond, der støtter kunstnerisk forskning. Desuden har Billedkunstkolerne også fået tildelt støtte fra Kulturministeriets KUV-midler, hvilket fremmer det kunstneriske udviklingsarbejde betydeligt på institutionen.

Billedkunstkolerne har i løbet af året arbejdet med organiseringen af KUV og Forskning (se bilag 12) for at fremme styring, koordinering og evaluering af feltet. Vi har således fået etableret en solid organisatorisk platform for forskning, KUV og vidensbaseret undervisning på alle niveauer på uddannelsen.

Billedkunstkolerne oplever i disse år en stigende interesse fra internationale studerende, der enten søger til som udvekslingsstuderende eller søger ind på den internationale MFA-uddannelse. I rekrutteringen af nye undervisere fastholdes intentionen om at rekruttere delvist internationalt. Erfaringen viser, at det er vigtigt, at have en god balance mellem danske og internationale undervisere for at sikre en forbindelse til den internationale kunstverden, men også for at kvalitetssikre i forhold til uddannelsens niveau, som kun kan benchmarkes med tilsvarende uddannelser i udlandet. For at sikre et internationalt niveau og kunstnerisk videns- og erfaringsgrundlag vægtes studierejser og studieture endvidere som en del af undervisningen. 2017 var et stort udstillingsår med mange internationale udstillinger, hvilket betød at alle afdelinger/skoler var på studierejser.

Billedkunstkolerne har udsat institutionsakkrediteringen med et år, fordi der ikke er tilstrækkelig dokumentation for kvalitetssikring fra tidligere år. Forberedelsen af den kommende akkreditering har affødt et grundlæggende struktureringsarbejde i forhold til uddannelsen, som dels tager tid og dels viser, at der ikke i tilstrækkelig grad er arbejdet med systematisk kvalitetssikring hidtil.

Kunsthallen og Billedkunstkolerne har taget et ekstra skridt for at styrke samarbejdet omkring Slot Charlottenborg som kulturinstitution og har i 2017 sat projektet Charlottenborg Art Project i gang. CAP består af talks, screenings, boghandel, og en nyeetableret støtteforening (Charlottenborg Art Club).

Kunsthallen i sig selv har haft et forrygende år. Allerede i 2016 oplevede kunsthallen en stor fremgang i publikstal, og ledelsen havde ikke turde håbe, at successen kunne fortsætte. Men det gjorde den. En publikumsrekord på over 100.000 gæster er vist aldrig set mage og flere millioner i fondsindtægter har lagt en god bund for Kunsthallens fortsatte succes og udvikling.

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstkoler og Kunsthall Charlottenborg har også i år overordnet set levet op til sin vision om at styrke institutionen indadtil såvel som udadtil og arbejdet på at udvikle sin rolle som en national og international platform for produktion og formidling af samtidskunst, der tilfører samfundet værdi gennem undersøgende, eksperimenterende og metodisk bevidst kunstnerisk arbejde og formidling på højt internationalt niveau.

Målene for de faglige resultater blev opnået, selvom enkelte operationelle mål ikke er opnået, men udskudt til 2018. Det er også mærkbart, at det nærmer sig slutningen af rammeaftaleperioden og det i nogle tilfælde var svært at vurdere, hvad der ville være realistiske mål i 2014. Det går sådan set begge veje.

2.2.4. Årets økonomiske resultat

Det Kongelige danske Kunsakademis Billedkustskolers økonomiske resultat for 2017 er tilfredsstillende. institutionen går ud af året med et overskud på kr. 22.600. Overskuddet er så beskedent, at det fremstår som en overskudsgrad på 0,0 pct.

Institutionen har i fra 2016 til 2017 øget sine eksterne indtægter med 4,18 mio. kr. Dette skyldes især at Kunsthal Charlottenborg nu har den tillid der skal til for i tilstrækkeligt omfang at kunne tiltrække eksterne ressourcer. Samtidig har institutionen som tidligere kommenteret, øget indtægterne på udlejning. En udvikling som man satser på at styrke yderligere i 2018. Det er en udvikling der skal styrkes de kommende år, hvor indtægter fra indtægtsdækket virksomhed, fonde og private tilskud forventes at stige yderligere. Denne stigning forudsætter dog, at rammerne omkring institutionen forbliver tydelige og stabile, så omverdenes tillid til institutionen bevares.

2.3. Kerneopgaver og ressourcer

2.3.1. Opgaver og ressourcer – skematisk oversigt

Tablet 3: Sammenfatning af økonomi for virksomhedens produkter/opgaver				
1000 kr., løbende priser	<i>Indtægtsført bevilling</i>	<i>Øvrige indtægter</i>	<i>Omkostninger</i>	<i>Andel af årets overskud</i>
Generel ledelse	-2.782,1	-26,8	3.160,3	5%
Økonomi, HR og strategi	-2.119,0	-2,1	1.684,6	3%
IT	-134,9	-6,4	133,3	0%
Bygninger og intern service	-956,5	-609,6	1.892,9	3%
Uddannelse	-28.109,9	-1.593,9	29.096,0	48%
Forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed	-3.737,0	-2.839,4	6.161,1	10%
Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler som kulturinstitution	-1.282,9	-281,2	1.183,7	2%
Kunsthal Charlottenborg	-8.977,7	-7.652,8	17.777,8	28%
I alt	-48.100,0	-13.012,3	61.089,7	100%

Institutionen har i 2017 et overskud på kr. 22.600 hvilket er tilfredsstillende. Fordelingen af omkostningerne følger retningslinjerne fra Kulturministeriet. Uddannelsens andel af udgifterne er bevaret på niveau med tidligere år, mens Kunsthallens andel fremover forventes at falde pga de øgede indtægter.

2.3.2. Opgaver og ressourcer – uddybende oplysninger

Tabel 4A: Centrale aktivitetsoplysninger

	2013	2014	2015	2016	2017	Kommentarer / metode
Optagelse, studietid, færdiggørelse og frafald						
Bacheloror						
Antal ansøgere til bacheloruddannelsen	638	523	588	544	489	Faldet fra 2013 til 2014 skyldes en ændring i måden antal ansøgere opgjordes på. Tallet for 2013 (og tidligere) er alle på et tidspunkt modtagne ansøgninger, hvorimod tallet fra 2014 og frem er ansøgninger, som ikke siden er trukket tilbage og hvor ansøgningsgebyret betales. Ansøgerantallets nedgang siden 2015 kan skyldes et øget fokus på at vejlede om dobbeltuddannelsesreglen (jfr. BEK nr 830 af 23/06/2017 § 7), men fluktueringer på +/-50 ansøgere til bacheloruddannelsen forekommer historisk normale
Antal optagne på bacheloruddannelsen pr. 1. oktober	26	30	25	26	28	
Optagne i % af ansøgere	4%	6%	4%	5%	6%	
Antal færdiguddannede bacheloror	26	20	23	25	29	Afgående BFA-studerende i 2017. Der blev optaget 30 på BFA i 2014, af dem blev 29 færdige i 2017. Den sidste studerende har været på barsel og forventes at afslutte i 2018.
Gennemsnitlig studietidsoverskridelse (måneder)	-	-1,1	-	0,1	0,7	Gennemsnitlig studietidsoverskridelse i måneder for afgående BFA-studerende (5813) i 2017. 27 afsluttede inden for normeret tid; 2 forsinkede hhv. 7 og 12 måneder pga. hhv. sygdom og barselsorlov.
Frafald opgjort i pct.	4%	4%	0%	4%	0%	BFA-studerende med forventet afgang 2017, som har afbrudt deres uddannelse før tid
Kandidater						
Antal eksterne ansøgere til kandidatuddannelsen				105	113	Ansøgere med uddannelsesmæssig baggrund fra en anden institution end Kunstakademiet, eller som ikke har søgt om optagelse på kandidatuddannelsen mens deres retskrav var gældende ¹
Antal interne ansøgere til kandidatuddannelsen				25	26	Egne uddannede bacheloror, som søger om optagelse på kandidatuddannelsen med gældende retskrav, og derfor er garanteret optagelse ²
Antal optagne på kandidatuddannelsen pr. 1. oktober	33	22 ³	28	35	34	Interne (retskravsbacheloror) og eksterne ansøgere, fordelt således: 8 eksterne ansøgere; 26 interne ansøgere (hvoraf 2 var retskravsbacheloror fra hhv. 2015 og 2016).
Optagne i % af ansøgere/	9%	8%	7%	10%	7%	Det procentvise antal eksternt optagne ud af samlet mængde eksterne ansøgere: $(8/113)*100 = 7$
- heraf eksterne ansøgere	7	8	7	10	8	Antal eksternt optagne ansøgere
Antal færdiguddannede kandidater	36	35	29	29	27	Antallet af afgående MFA-studerende (5809/5810) i 2017.
Gennemsnitlig studietidsoverskridelse (måneder)	-2,3	1,7	-	0,1	14,7	Gennemsnitlig studietidsoverskridelse i måneder for afgående MFA-studerende (5810) i 2017 ⁴ .
					-1,2	Gennemsnitlig studietidsoverskridelse i måneder for afgående MFA-studerende (5809) i 2017 ⁵ .
Frafald opgjort i pct.	8%	0%	0%	6%	5%	MFA-studerende (5809 (internt og eksternt optagne)) optaget i 2014, som burde afslutte deres MFA i 2017. Der blev optaget 22 på MFA i 2014 (14 interne / 8 eksterne). Af dem blev 19 færdige i 2017. Af de 3 resterende er 1 opført på uddannelsen (det er de 5%); 1 har været på orlov; 1 forsinket pga. studieinaktivitet.

Tabellen fortsættes på næste side

¹ Dette har ikke tidligere været angivet særskilt² Dette har ikke tidligere været angivet særskilt³ Tallet er berigtiget fra tidligere fejlagtig angivelse af 23 optagne, beroende på en fejlindtasting i det studieadministrative system⁴ Ingen afsluttede inden for normeret studietid; 1 studerende var forsinket 36 mdr. pga. studieorlov og 2 x barsel; 1 studerende var forsinket 19 mdr. pga. studieorlov og barsel; 2 studerende var forsinket 81 mdr. pga. hhv. sygdom og barsel; 1 studerende var forsinket 10 mdr. pga. barsel; 2 studerende var forsinket 7 mdr. pga. barsel.⁵ Der var 20 afgående studerende på 5809, og den negative studietidsoverskridelse skyldes Billedkunstskolernes tildeling af førststartmerit for én studerende (se bilag 13).

Tabel 4A: Centrale aktivitetsoplysninger (fortsat)

	2013	2014	2015	2016	2017	Kommentarer / metode
Udenlandske studerende						
Ansøgere til BFA og MFA (ikke danske statsborgere)	311	205	246	204	209	127 til BFA; 82 til MFA (alene eksterne ansøgere)
Optagne på BFA og MFA (ikke danske statsborgere)	8	9	11	17	17	6 på BFA; 11 på MFA (heraf 4 retskravsbacheloror (ikke danske statsborgere) som er optaget direkte på MFA-uddannelsen).
Optagne udenlandske ansøgere i % af udenlandske ansøgere	3%	4%	4%	8%	8%	Optagne studerende (ikke danske statsborgere) i forhold til ansøgere (ikke danske statsborgere): $(17/209)*100 = 8,13\%$ (afrundet til 8%)
- heraf ansøgere til kandidatuddannelsen	2	3	4	8	11	Tallet inkluderer 4 retskravsbacheloror, som er optaget direkte på MFA-uddannelsen.
Antal optagne pr. 1. oktober (BFA+MFA uanset nationalitet)	33	38	32	61	62	28 BFA-studerende / 34 MFA-studerende (inkl. de interne retskravsbacheloror)
Optagne i % af ansøgere	1,1%	1,4%	1,6%	2,6%	2,8%	Det procentvise antal eksternt optagne udenlandske studerende ud af den totale ansøgermængde (BFA + MFA - uanset nationalitet): $(17/(489+113))*100 = 2,82$ (afrundet til 2,8).
Antal færdiguddannede i alt	1	9	7	17	18	Af ikke-danske statsborgere ser antallet af færdiguddannede det seneste år således ud: 8 fra 5809; 3 fra 5810; 7 fra 5813

Finansårsstuderende

Tallet ligger 1 under rammemålet. Der kompenseres for afvigelsen ved at optage en ekstra gæstestuderende i forårssemestret 2018.

Tabel: Aktive finansårsstuderende indenfor normeret studietid

Finansårsstuderende	2013	2014	2015	2016	2017
Antal aktive finansårsstuderende indenfor normeret studietid	164	170	172	173,5	169
Aktive FI-studerende forudsat i rammeaftalen	170	170	170	170	170
Afvigelse	-6	0	2	3,5	-1

2.4. Målrapportering

2.4.1. Målrapporteringens første del: Oversigt over årets resultatopfyldelse

Tabel 5: Årets målopfyldelse

Opgave	Resultatmål	Målopfyldelse
Opgave 1: Mål af tværgående karakter	Resultatmål 1.1: Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler vil i rammeaftaleperioden intensivere udforskningen af de kunstneriske felter mellem fagdisciplinerne på tværs af de kunstneriske uddannelsesinstitutioner	Opfyldt
	Resultatmål 1.2: Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler vil i rammeaftaleperioden intensivere og styrke kvalitetssikringen af uddannelserne i samarbejde med de øvrige kunstneriske uddannelser.	Opfyldt
Opgave	Resultatmål	Målopfyldelse
Opgave 2: Uddannelse	Resultatmål 2.1: Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler styrker sin position som dansk og internationalt anerkendt kunstakademi	Delvist opfyldt
	Resultatmål 2.2: Kandidater fra Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler har godt kendskab til den danske og internationale kunstverdens muligheder og vilkår	Opfyldt
	Resultatmål 2.3: Kandidater fra Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler bidrager aktivt og selvstændigt og på højt kunstnerisk niveau til danske kunst og kulturliv	Delvist opfyldt
Opgave	Resultatmål	Målopfyldelse
Opgave 3: Forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed	Resultatmål 3.1: Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler styrker forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed i forhold til udviklingen af kunst som videnområde, nationalt og internationalt	Opfyldt
Opgave	Resultatmål	Målopfyldelse
Opgave 4: Det Kgl Danske Kunstakademis Billedkunstskoler som kulturinstitution	Resultatmål 4.1: Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler tydeliggør uddannelsens bidrag til samfundet, øger sin synlighed samt styrker sin tilstedeværelse som kulturinstitution	Opfyldt
Opgave	Resultatmål	Målopfyldelse
Opgave 5: Kunsthal Charlottenborg	Resultatmål 5.1: Kunsthal Charlottenborg skal være en stærk formidler af dansk og international samtidskunst	Delvist opfyldt

2.4.2. Målrappoteringsens anden del: Uddybende analyser og vurderinger

Resultatmål 1.1: *Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler vil i rammeaftaleperioden intensivere udforskningen af de kunstneriske felter mellem fagdisciplinerne på tværs af de kunstneriske uddannelsesinstitutioner*

Operationelle mål/nøgletal/indikatorer (operationelle mål er markeret med fed)	R 2015	R 2016	B 2017	R 2017	B 2018
Antal tværgående uddannelsesforløb	9	9	4	4	Tværgående uddannelsesforløb*

* På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det aftalt, at der ikke skal være et specifikt måltal for 2018, men at intentionen om tværgående uddannelsesforløb indskrives i tabellen.

Overordnede overvejelser vedr. målopfyldelse

Resultatmålet er fastsat i KUR regi i 2014 for at styrke det faglige samarbejde mellem institutionerne i forhold til begrebet "tværfaglighed" og i forhold til Kunstnerisk Udviklingsvirksomhed (KUV).

I 2017 realiserede institutionen tværgående forløb i samarbejde med de øvrige kunstneriske uddannelser. Der blev realiseret samarbejde for andet år i træk med Det Kgl. Danske Musikkonservatorium omkring PULSAR Festivalen for ny kompositionsmusik og lyd og igangsat et samarbejde med Rytmask Musikkonservatorium i forhold til lydkunst. Der er etableret og afviklet mere indirekte samarbejder med Den Danske Scenekunstskole qua Dansehallerne, som fungerer som en åben samarbejdsplatform i forhold til dans og performance, og Filmskolen, hvis studerende ligesom Billedkunstskolernes studerende deltager i CPH:DOX workshop tilbud DOX:ACADEMY. CPH:DOX finder sted på Billedkunstskolerne og Kunsthall Charlottenborg. Derudover er samarbejdet omkring Kunstnerisk Udviklingsvirksomhed (KUV) fortsat. KUV-netværket er fortsat og fungerer fint, og der har været afholdt et KUV-seminar på tværs af alle uddannelsesinstitutionerne for de faglige medarbejdere samt en KUV-temadag for rektorerne, der fokuserede på KUVs organisering på de forskellige institutioner.

Det uddannelsesfaglige samarbejde har i 2017 haft karakter af projektsamarbejder, og udgør alle for Kunstakademiets vedkommende uddannelsesstilbud, som ækvivalerer "workshops", der i studieordningen kategoriseres som "vidensbaseret læring". Samarbejderne lader sig lettest definere på denne måde, eftersom de enkelte uddannelsesinstitutioner har meget forskellige uddannelsesformater, og den udbudte undervisning er struktureret forskelligt. På Billedkunstskolerne benytter man sig f.eks. ofte af enten kortvarige workshops med specifikke tematikker eller længerevarende kursusforløb (f.eks. skrivning).

Det kræver en særlig tidskrævende indsats fra studielederes eller lektors side at etablere fælles workshopforløb med andre skoler, og ofte kolliderer det med den enkelte skoles overordnede undervisningsudbud, der i forvejen kræver særlig intern koordinering for at undgå for mange overlap.

Erfaringen fra de sidste par år har vist, at seminarer og workshops fungerer bedst, når man mødes om en fælles kunstnerisk interesse på tværs af institutionerne, hvilket for Billedkunstskolerne i 2017 har været ek-

simplificeret af samarbejdet med de eksterne aktører Dansehallerne og CPH:DOX og i forbindelse med PULSAR.

Samarbejdet omkring KUV er i 2017 optimeret på flere områder. Dels kan det konstateres at KUV-netværket fungerer fint og til fælles glæde for alle deltagere. Dels har vi på ledelsesniveau kunne dele vores erfaring med arbejdet med KUV, og hvordan det organiseres i de enkelte institutioner. Det er ikke det faglige udbytte, der er i fokus omkring samarbejdet, men kendskab til hinandens fagområder og organisering. KUV-netværket udgør ikke et specifikt fagligt miljø, da sådanne miljøer skal findes indenfor de enkelte fagområder og for Billedkunstskolernes vedkommende dermed i internationale fagmiljøer. Til gengæld kan KUV området give et institutionelt udbytte gennem vidensdeling af KUV som en form for kunstnerisk forskning og i forhold til institutionel organisering.

Dette resultatmål er et fælles resultatmål for de kunstneriske uddannelser. Institutionen nåede målopfyldelsen, der i 2017 blev opjusteret fra 3 til 4 tværgående uddannelsesforløb takket være de eksterne samarbejdspartnere, som faciliterede halvdelen af uddannelsesforløbene. Det er fremadrettet aftalt, at der ikke længere skal tælles uddannelsesforløb, men at der redegøres for samarbejder omkring uddannelsesforløb (jf. bemærkning til skema vedr. resultatmålet).

Resultatmålet om, at Billedkunstskolerne intensiverer udforskningen af de kunstneriske felter mellem fagdisciplinerne på tværs af de kunstneriske uddannelsesinstitutioner, er således opfyldt.

Resultatmål 1.2: *Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler vil i rammeaftaleperioden intensivere og styrke kvalitetssikringen af uddannelserne i samarbejde med de øvrige kunstneriske uddannelser.*

Operationelle mål / nøgletal / indikatorer	R 2015	R 2016	B 2017	R 2017	B 2018
		Arbejdsgruppen afleverede forslag til KUR som imødekom forslaget. KUR nedsætter en ERFA-gruppe.		Deltaget i 2 ERFA-møder	Redegørelse i årsrapport

Der er ikke særskilte mål for området i 2017, men arbejdet med en fælles styrkelse af kvalitetssikringen mellem uddannelserne er fortsat.

I 2017 forsøgte KUR at skabe en ramme for en fælles dimittendundersøgelse. Desværre nåede KUR ikke til enighed om, hvordan en sådan undersøgelse skulle se ud pga. forskellige behov og forventninger til brugerne/dimittenderne. Billedkunstskolerne udførte således sin egen dimittendundersøgelse. (jf. resultatmål 5).

En anden studieadministrativ samarbejdsflade var fælles optagelsessystem. Uddannelserne lavede i 2017 aftale med det svenske firma MyNetwork om optagelsessystemet VARBI, som pt. benyttes til optagelse for første gang.

VARBI erstatter et eget optagelsessystem, og kommer med nogle tekniske udfordringer, bl.a. fordi Billedkunstskolernes behov har vist sig at være forholdsvis særegne. Til gengæld giver systemet nye administrative muligheder. Med VARBI har det studieadministrative personale fået direkte adgang til at opsætte og ændre krav og ordlyd i optagelsessystemet, og bedre adgang til relevante stamdata betyder hurtigere indskrivning

med færre fejl. Systemets plasticitet har gjort det nemmere at implementere nye ansøgervalideringsprocedurer, og samarbejdet under SLKS åbner mulighed for fremadrettet erfaringsudveksling med de øvrige kunstneriske uddannelser. En ny betalingsløsning har elimineret risiko for fejl ved betaling af ansøgningsgebyr. Resultatmålet om, at Billedkunstskolerne vil intensivere og styrke kvalitetssikringen af uddannelserne i samarbejde med de øvrige kunstneriske uddannelser, er således opfyldt.

Resultatmål 2.1: *Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler styrker sin position som dansk og internationalt anerkendt kunstakademi.*

Operationelle mål / nøgletal / indikatorer (Operationelle mål er med fed)	R 2015	R 2016	B 2017	R 2017	B 2018
Klart defineret, værdibaseret undervisningsgrundlag for Billedkunstskolernemed fokus på praksis og teori	Udarbejdet	Justeres løbende	Justeres løbende	justeret	Revurdering og videreudvikling af værdigrundlag som forberedelse til kommende rammeaftale
Reorganisering af uddannelsesstrukturen	Arbejdet er sat i gang	Reorganiseret	Opfølgning	Opfølgning	Evaluering af reorganisering
Nye studieordninger for BFA og MFA	Arbejdet er sat i gang	Implementeret	Opfølgning og tilpasning	Færdigt	
Indførelse af obligatoriske kompetencegivende kurser (i forbindelse med nye studieordninger)*			Fra efterårssemester: BFA: 2 og MFA: 2 (minimum deltagelse pr. studerende)	Indfriet	BFA: 4 og MFA: 4 (minimum deltagelse pr. studerende)
Kvalitetssikring og akkreditering	Startet		Udarbejdelse af materiale til akkrediteringen	Ikke indfriet	Udarbejdelse af materiale til akkreditering *
Flere tværgående uddannelsesforløb mellem institutionens afdelinger	5	5	8	8	10
Rekruttering af internationalt anerkendte kunstnere som undervisere	2	3	2	2	2

* På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev målet ændret (jf. nedenfor)

Overordnede overvejelser vedr. målopfyldelse

I Kunstakademiets Billedkunstskolernes strategi for rammeaftaleperioden 2015-18 hedder det, at det er vigtigt, at der "kontinuerligt arbejdes med udvikling af den kunstneriske uddannelse, så udgangspunktet for den

kunstneriske skabelse altid er vibrerende og følger tidens æstetik og samfundsmæssige bevidsthed". Denne sætning betegner den forandringsimpuls, der ligger i resultatsmålets samlede intention og også reflekteres i visionen. At skabe forandring, der dels skal skabe forbedring og dels skal få institutionen til at følge med tiden.

Billedkunsten er som kunstform international, selvfølgelig med lokal karakter og påvirkning, men overordnet set har den ingen grænser. Et internationalt fokus i billedkunstuddannelsen er væsentligt for uddannelsens kvalitet, så der kan skabes et niveau svarende til udenlandske kunstuddannelsers, i og med at Det Kgl. Danske Kunstakademis Billedkunstskoler er den eneste statslige billedkunstuddannelse i Danmark. Det er principielt set også udgangspunktet med arbejdet med kvalitetssikringen i forhold til akkreditering. At kvalitets sikre uddannelsen i på linje med internationale standarder er helt afgørende for uddannelsens legitimitet. Den mangeårige debat og kritik på kunstrådet af Bologna-aftalens implementering i uddannelsen, synes ikke længere relevant, eftersom langt de fleste europæiske billedkunstneriske uddannelser efterlever Bolognaaftalens retningslinier. At stå uden for denne aftale ville svække institutionen gevaldigt i forhold til internationale målsætninger, da den er udgangspunktet for udveksling på europæisk plan og for status som højere uddannelse.

Det er afgørende, at Billedkunstskolernes studerende og kandidater også har mulighed for at udfolde deres kunstneriske virke i en international kontekst, idet det kan gavne såvel beskæftigelse som karriere. At være en anerkendt international kunstuddannelse er derfor væsentligt for studerendes og kandidaters muligheder på internationale uddannelser og det internationale kunstmarked og kunstscener.

Resultatmålet er et udviklingsmål, der handler om at forstærke og videreudvikle Billedkunstskolernes arbejde både nationalt og internationalt i forhold til uddannelseskvalitet og i forhold til beskæftigelse som billedkunstner. Derfor handler det også om kvalitetssikring med vellykket akkreditering som et overordnet mål, som alle operationelle mål og indikatorer relaterer til.

Resultatmålet dækker over et omfattende og ambitiøst arbejde, der har og forsat vil betyde stor forandring og udvikling i uddannelsen. Der er skabt forandring gennem dialog og deltagelse med det primære formål at kvalitetssikre uddannelsen i forhold til et internationalt niveau. Det har betydet og betyder fortsat markante holdningsændringer i forhold til undervisningskulturen, og hele processen har og vil fortsat være meget resourcekrævende.

Klart defineret, værdibaseret undervisningsgrundlag med fokus på praksis og teori

Billedkunstnerisk undervisning har i mange år og i mange lande haft fokus på såvel praksis som teori.

Kunstnerisk praksis er en afgørende del af den kunstneriske uddannelse og afspejles i Kunstakademiets fysiske rammer med atelierer og værksteder. Studerende forventes at udvikle praksis i deres studieforløb og kunne reflektere over egen og andres praksis som led i denne udvikling. Teori anvendes som et refleksionsværktøj og delvist som videnskabeligt eller kunstnerisk videngrundlag. Det er afgørende for den billedkunstneriske uddannelse at praksis og teori går hånd i hånd i form af kunstnerisk udvikling og vidensbaseret. I forbindelse med strukturændringen og nye studieordninger tilføjede Billedkunstskolerne begrebet Student Centered Learning (SCL) til det værdibaserede undervisningsgrundlag ud fra den filosofi, at netop dette læringsprincip er afgørende for fokus på kunstnerisk udvikling og refleksion over egen udvikling, som en personlig fremdrift i uddannelsen, og er grundlaget for måden undervisningen/læringen tilrettelægges på. Den refleksive praksis, som SCL afspejler, gælder selvfølgelig også tanker om det værdibaserede undervisningsgrundlag. Det betyder bl.a. at ordet "undervisning" i begrænset omfang anvendes i studieordningen, men derimod anvendes "læring" for at følge principperne for SCL (jf. Studieordning. Se bilag 14 og 15). I 2017 er undervisningsgrundlaget justeret i forhold til SCL. Samtidig kan det konstateres, at såvel undervisere som stu-

derende har taget begrebet til sig og orienterer sig i forhold hertil i forbindelse med undervisningstilrettelæggelse. Det operationelle mål er således indfriet.

Reorganisering af uddannelsesstrukturen

Reorganisering af uddannelsesstrukturen fandt sted i 2015 og 2016 (jf. tidligere årsberetninger) og er fra efteråret 2017 fuldt implementeret. De store ændringer har været etableringen af et samlet BFA program i en samlet enhed (BFA skolen, tidligere Grundskolen) og en reduktion af professorskolerne fra 7 til 4. Professorskolerne udgjorde tidligere MFA programmer + 3. år BFA, men udgør nu udelukkende de fagspecialiserede MFA programmer.

Dette skoleår er således det første år, hvor vi følger en fuldt implementeret model efter nye studieordninger. Skoleåret 2017/18s tredjeårs-bachelorstuderende blev tilbudt at flytte over på de nye studieordninger og dermed tage det 3. år på BFA skolen. Alle på nær 2 studerende valgte at flytte til nye studieordninger. Således er alle BFA årgange nu på nye studieordninger, da de nye studieordninger trådte i kraft ved indgangen til skoleåret 2016/17.

MFA programmerne udgør fire specialiseringer og har pt. hver 25-30 studerende til 1 professor/studieleder. Programmernes faglige specialområder understøttes af laboratoriernes lektorer, men det er en erkendelse, at 25-30 studerende til én vejledende og undervisende professor er temmelig mange. Evalueringen af den nye struktur i 2018 vil bl.a. diskutere dette forhold.

Ved at konstatere disse tendenser i forbindelse med skolestart 2017 er der foretaget en opfølgning i forhold til strukturændringerne.

Det operationelle mål er endeligt indfriet i 2017 med den fulde implementering af ny struktur.

Nye studieordninger for BFA og MFA

Nye studieordninger for BFA og MFA trådte allerede i kraft i 2016 i forhold til nyoptagne på BFA og MFA programmerne, men er som nævnt først blevet fuldt implementeret ved skolestart i 2017. Der er i løbet af 2017 desuden foretaget opfølgning og tilpasning, bl.a. med kvalitetssikring for øje, i specifikationen af de studerendes undervisningskrav. Man har hidtil ikke registreret obligatorisk undervisning på MFA. Nu er registrering af minimumsdeltagelse indført i forbindelse med nye studieordninger, så Billedkunstskolerne kan sikre, at de studerende modtager undervisning/læring på fuld tid og følger ECTS pointstrukturen i forhold til timetalsværdi og alle uddannelsesaktiviteter følger ECTS pointstrukturen. I og med studieordninger først er fuldt implementeret i dette efterår, vil der fremadrettet være evaluering af samme. Det operationelle mål er således indfriet.

Indførelse af obligatoriske kompetencegivende kurser

Dette mål er blevet tilføjet i Rammeaftalen i 2017 i forbindelse med det øgede fokus på beskæftigelse. Billedkunstskolernes hypotese er, at flere specifikke kompetencer af teknisk eller teoretisk karakter kan gavne beskæftigelsen for billedkunstnere. I forbindelse med nye studieordninger fik Billedkunstskolerne en struktur for registrering af valgfrie obligatoriske kompetencegivende kurser (forstået som sådan, at der er flere at vælge imellem), der tilbydes under uddannelsesmodulet "vidensbaseret læring". Da udgangspunktet for undervisningen fortsat er den studerendes personlige kunstneriske udvikling, der følges op af vejledning, tilbydes en række obligatoriske kompetencegivende kurser eller workshops, som den studerende kan vælge imellem. Det kan både være kunstnerisk-tekniske, teoretiske eller andre praksisbaserede kurser/workshops, der har en

klar kompetencegivende målsætning (f.eks. skrivekursus, bogtrykskursus, modelleringskursus, redigeringskursus, etc). De kompetencegivende kurser/workshops tilbydes af de afdelinger, som tilbyder undervisning på tværs af alle programmer (generelt BFA program samt 4 fagspecialiserede MFA programmer). Disse afdelinger er Institut for Kunst, Skrift og Forskning og de tre Superlaboratorier (billedhuggerlab, foto- og filmlab og grafik og maleri lab). Studieaktiviteten registreres ved deltagelse og den samlede studieaktivitet for semesteret afhænger af tilstrækkelig deltagelse i kurser/workshops og gælder for alle, der hører under de nye studieordninger. Det operationelle mål er indfriet.

Kvalitetssikring og akkreditering

Billedkunstskolerne har længe været i gang med kvalitetssikring og akkreditering. Den formelle akkreditering af uddannelsen skulle efter aftale med Danmarks akkrediteringsinstitution sættes i gang per 31.12.2017 ved at Kunstakademiets Billedkunstskoler afleverede en selvevalueringsrapport (ud fra beskrevet standard) og medfølgende bilag, der reflekterer og dokumenterer uddannelsens kvalitetssikringssystem. I 2017 har projektet været i en meget intensiv fase, hvor der i forlængelse af omstrukturering og nye studieordninger er blevet arbejdet på at etablere et gennemgribende kvalitetssikringssystem, der bl.a. består af en række delpolitikker, der sætter rammer for kvalitetssikring af forskellige områder med indeholdt opfølgings- og evalueringssystemer, samt nye registreringssystemer for studieaktivitet. I løbet af dette arbejde og i forbindelse med selvevalueringsrapporten er det kommet til at stå klart, at Billedkunstskolerne ikke hidtil har haft et tilstrækkeligt kvalitetssikringssystem. Eftersom historikken er væsentlig i forhold til akkrediteringen, valgte Billedkunstskolerne derfor at anmode om et års udsættelse af akkrediteringsvurderingen, der sker efter aflevering af selvevalueringsrapporten, således at den nye praksis kunne gennemprøves og dokumenteres før en vurdering fandt sted. Risikovurderingen var, at billedkunstskolerne på dette grundlag kunne risikere en negativ akkreditering og dermed en stor økonomisk ekstraudgift.

Det skal påpeges, at arbejdet med kvalitetssikringen og forberedelsen af akkrediteringen er fremskreden, men dette arbejde og det forudgående omstrukturingsarbejde har været omfattende og en stor omvæltning for institutionen, således at det på alle tænkelige måder fra ledelsens side anses for det mest ansvarlige i forhold til økonomi, ressourcer og psykologiske faktorer at udsættelsen finder sted. Kulturministeriet accepterede udsættelsen per brev, dog med bemærkningen om, at ledelsen burde have set udfordringen omkring historikken noget før. Det er taget til efterretning. (For indsigt i kvalitetssikringsprocessen se bilag 20: Manual for styringsstruktur og kvalitetssikring (indholdsfortegnelse)). Det har været for ambitiøst at forvente, at målet kunne nås indenfor tre år med den omfattende forberedelse i form af strukturelle forandringer og nye studieordninger, der har været nødvendig for kvalitetssikringen. Det operationelle mål er derfor ikke indfriet som forventet.

Indikatorer:

- *Flere tværgående uddannelsesforløb*
- *Rekruttering af internationalt anerkendte kunstnere*

I løbet af 2017 er der blevet arbejdet en del med tværgående uddannelsesforløb på laboratorier og Institut for Kunst, Skrift og Forskning som i forbindelse med struktur- og organisationsændringen klart er blevet defineret som enheder, der arbejder på tværs. Således er der naturligt sket en opblomstring af tværgående forløb på både laboratorier og institut. To væsentlige ændringer har indfundet sig: dels det faktum at alle laboratorier kan tilgås af alle studerende (fra alle afdelinger) og workshops m.m. dermed tilbydes på tværs af skolerne/programmerne og dels det at Institut for Kunst, Skrift og Forskning har overtaget opgaverne fra den nu nedlagte afdeling for teori og formidling,

som betyder, at alle studerende kan vælge de teoretiske, skriftlige og forskningsorienterede tilvalg, der udbydes af instituttet. Ved skolestart 2017 udbød instituttet for første gang både et researchforløb og et skriveforløb og der var meget stor interesse for begge forløb blandt de studerende.

I 2017 har Billedkunstskolerne ansat 2 professorer og én lektor med international erfaring (en dansker, en amerikaner og en brasilianer). Fokus på at ansætte internationale kunstnere er dels for at fastholde et internationalt niveau i forhold til ovenstående vision og dels for at høste erfaringer og få kendskab til andre kunstneriske uddannelser i verden.

De fleste operationelle mål i det overordnede resultatmål er indfriet På grund af udsættelsen af akkrediteringsvurderingen med et år er **resultatmålet** om at Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler styrker sin position som dansk og internationalt anerkendt kunstakademi **delvist opfyldt**.

Resultatmål 2.2: *Kandidater fra Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler har godt kendskab til den danske og internationale kunstverdens muligheder og vilkår*

Operationelle mål / nøgletal / indikatorer (operationelle mål er med fed)	R 2015	R 2016	B 2017	R 2017	B 2018
Flere studerende på udveksling: *					
- Indrejsende gæster	12	11	11	27 **	22
- Udrejsende gæster	11	11	11	23	22
Udvide netværk med uddannelsesinstitutioner i primært Europa (ikke Erasmus) og USA	5 og 2	5 og 3	3 og 3	4 og 4	2 og 2 ***
Øget kendskab til kunstens institutioner gennem undervisning og institutionsbesøg	30	32	20	Min 20	20
Samarbejde med anerkendte internationale kunst- og kulturinstitutioner og kunstneriske uddannelser	4	2	3	5	4

* På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det aftalt, at dette mål blev ændret til et operationelt mål.

** Tallet er hidtil opgjort i forhold til udvekslende studerende i årsværk og ikke per person. Billedkunstskolerne og Kulturministeriet var enige om, at det er mere korrekt at angive tallet per studerende og ikke studerende i årsværk, eftersom det giver et bedre indtryk af, hvor mange der udveksler per år. På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det også aftalt, at måltallet for 2018 ændres fra 11 og 11 til 22 og 22.

*** På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det aftalt at det operationelle mål skulle blive en indikator. Måltallet for 2018 ændres til 2 +2.

Overordnede overvejelser om målopfyldelse

Resultatmålet vedrører hovedsageligt kendskab til den professionelle danske og internationale kunstverden. Resultatmålet blev revideret i 2016 for at lave en skarpere distinktion mellem en international målsætning og en beskæftigelsesmålsætning (se resultatmål 2.3.). Begge resultatmål vedrører desuden også branchekendskab.

At have kendskab til den kunstbranche, man skal arbejde i, er afgørende for kandidaternes forståelse for professionen som kunstner. Kunstbranchen er både lokal og international. Etablering af og deltagelse i danske og internationale netværk i kunstbranchen allerede i studieforløbet er vigtigt for at bane vejen for øgede muligheder for den enkelte studerende som aktiv kunstner efter endt uddannelse. Dette skal ses i lyset af, at det faglige miljø og netværk i Danmark er relativt lille på grund af landets størrelse. Internationale faglige netværk er konstant et vigtigt fokus for Billedkunstskolerne, og udover de angivne mål og indikatorer arbejdes der i mange andre sammenhænge med internationale netværk og samarbejder. Erasmus-samarbejdet er selvfølgelig meget vigtigt, og i forhold til samarbejdsaftaler med europæiske kunstuddannelser oplever Billedkunstskolerne en stor interesse. På det nordiske område er der etablerede netværk, bl.a. KUNO netværket, som er et netværk for nordiske og baltiske billedkunstuddannelser, som både faciliterer udvekslingsaftaler mellem de nordisk-baltiske akademier og har fælles workshops for uddannelsernes studerende (KUNO Express kurser). På europæisk plan deltager Billedkunstskolerne også i ELIA netværket.

Der ligger også et beskæftigelsesperspektiv i internationaliseringen, idet der gennem international anerkendelse kan opstå et større marked og langt flere institutionelle og professionelle muligheder, end i et netværk, der begrænser sig til Danmark. Den internationale opmærksomhed skal dog ikke være på bekostning af engagementet i den danske kunstbranche. Relationen til den danske kunstbranche reflekteres hovedsageligt i det efterfølgende resultatmål om, at Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler bidrager aktivt og selvstændigt og på højt kunstnerisk niveau til danske kunst og kulturliv, men er også en del af dette i fokus på samarbejder med institutioner.

Billedkunstskolernes årelange arbejde med internationalisering kommer bl.a. til udtryk i antallet af internationale ansøgere til såvel bachelor som kandidatprogram. Bachelorprogrammet er dansksproget, så ansøgere begrænser sig hovedsageligt til nordiske ansøgere, men kandidatprogrammet kan være engelsksproget og således tiltrækker internationale studerende (begrænset til europæiske studerende). Der er få nye pladser på kandidatprogrammet og derfor er procentsatsen for optagelse meget lav.

Indikator: Flere studerende på udveksling

I forhold til ind- og udrejsende studerende har Billedkunstskolerne hidtil noteret en norm på 11 ind og 11 ud ifølge rammeaftalen. Tallet er imidlertid forkert opgjort (jf. note), nemlig i årsværk og ikke per studerende. Derfor er opgørelsesmetoden nu ændret. Indrejsende gæster er skaleret efter antallet af udrejsende udvekslingsstuderende og studerende, som går på orlov, eller som holder op, og det er således variabelt. I 2017 har der været 24 indrejsende udvekslingsstuderende og 23 udrejsende, hvilket er en stigning i forhold til normen på 11. Billedkunstskolerne oplever en stigende interesse fra udenlandske studerende i forhold til udveksling og afviser hver år flere potentielle gæstestuderende. Ansøgere kommer primært fra Norden og Tyskland, men også Øst- og sydeuropa er repræsenteret blandt ansøgerne. Interessen for udrejse blandt vores studerende er også stor. Stigningen i forhold til normtallet skyldes en målrettet oplysnings- og ”rekrutterings”-kampagne blandt skolens egne studerende i studieåret 2016-2017.

Indikatoren er således indfriet.

Udvide netværk med uddannelsesinstitutioner i primært Europa (ikke Erasmus) og USA

Det blev diskuteret på virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018, hvordan dette operationelle mål skulle forstås. Det skal derfor påpeges, at der ikke udelukkende er tale om udvekslingsaftaler, men at disse indgår, men derimod om samarbejder med andre uddannelsesinstitutioner. Derudover diskuteredes det, hvor hensigtsmæssigt det er at fokusere på uddannelsesinstitutioner i Europa, der ikke er en del af Erasmus-aftalen. Stort set alle europæiske uddannelser er en del af Erasmusaf-

len, også dem, der ligger i ikke-EU lande (Schweiz, Norge). Desuden er det begrænsende kun at fokusere på USA, da der er mange andre interessante steder i resten af verden. Billedkunstkolerne vil i 2018 fokusere på samarbejde med Brasilien for eksempel. Målet er relevant, men bør udvides. (f.eks. "...i verden").

I 2017 er tilkommet 8 nye Erasmus aftaler og der har der været et samarbejde med verdensudstillingen Documenta i Athen og Kassel samt påbegyndt et samarbejde med Gerrit Rietveld Academie i Amsterdam, der står for et fælles europæisk projekt med titlen "Creator Doctus", der undersøger materielle forskningsmuligheder for kunstnere. Samarbejdet inkluderer Glasgow School of Art, Kunstakademiet i Athen, Kunstakademiet i Vilnius, Ecole Europeenne Superieure d'Art de Bretagne, Van Abbe Museum og EQ Arts (European Quality Enhancement), Holland. Sidstenævnte er en forsættelse fra 2016.

Udover de eksisterende udvekslingsaftaler med CAFA (Chinese Art Academy), Beijing, Kunstakademiet i Inner Mongolia, Houhot og Parsons School of Art, New York blev der indgået nye aftaler med uddannelsesinstitutioner med Hochschule für Gestaltung und Kunst i Basel, Schweiz Bezalel Academy of Arts and Design, Jerusalem, Israel. Aftalerne ligger uden for Erasmussamarbejdet. I USA begrænses mulighederne for udvekslingssamarbejde af, at der er tale om betalingsuddannelser. Billedkunstkolerne har en særlig "tuition free" aftale med Parsons. Billedkunstkolerne arbejder forsat på at udvide det globale netværk. Det operationelle mål er indfriet.

Indikator: Øget kendskab til kunstens institutioner gennem undervisning og institutionsbesøg

Besøg på lokale museer, kunsthaller og andre kulturinstitutioner samt kunst i det offentlige rum er udbredt i undervisningen. Indikatoren på 20 er et minimumstal. 2017 har været et særligt år i forhold til internationale udstillinger som Venendig Biennalen og Documenta i Kassel og Athen, hvilket har ført til yderligere institutionsbesøg i forbindelse med studierejser. Kendskab til kunst er afgørende i uddannelsen, både i forhold til viden om kunst, men også i forhold til den studerendes egne kunstpraksis. Kunst opleves desuden bedst i virkeligheden fremfor på en skærm, hvorfor både studieture og studierejser er en vigtig del af uddannelsen. De studerendes studierejser støttes af Ny Carlsbergfondet. Indikatoren er indfriet.

Samarbejde med anerkendte internationale kunst- og kulturinstitutioner og kunstneriske uddannelser

Der samarbejdes så vidt muligt med internationale kunst- og kulturinstitutioner eller kunstneriske uddannelser. I 2017 var Documenta-institutionen en væsentlig samarbejdspartner. Billedkunstkolernes professor Angela Melitopoulos deltog som kunstner på Documenta og faciliterede i den forbindelse et samarbejde med Medieskolen.

Der blev indledt et samarbejde med kunstuddannelsen Städelschule i Frankfurt omkring AI og VR teknologier, som dog endnu ikke er realiseret. Billedkunstkolerne deltog i et samarbejde med Royal Academy of Fine Arts i Antwerpen i forbindelse med projektet Master Salon, et udstillingsprojekt for dimittender fra kunstakademier indenfor medierne grafik og maleri og med Rietveld Art Academy og andre akademier og etableringen af et 3rd cycle program med titlen "Creator Doctus" (se Resultatmål for forskning).

Desuden tager alle skoler hvert år på studieture og rejser, hvor skolerne besøger kunstinstitutioner, kunstnere, m.fl. for at få et indgående kendskab til den internationale kunstscene.

I Danmark blev der etableret samarbejde af international karakter med CPH:DOX, der afholder arrangementet DOX:ACADEMY, som er internationale workshops for kunst- og filmstuderende, samt et samarbejde med kunstmessen Chart Art Fair omkring projektet Chart Emerging, en talentudstilling for nyuddannede billedkunstnere i Norden. Det operationelle mål er således indfriet.

Resultatmålet om, at kandidater fra Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler har et godt kendskab til den danske og internationale kunstverdens vilkår og muligheder, er opfyldt.

Resultatmål 2.3: *Kandidater fra Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler bidrager aktivt og selvstændigt og på højt kunstnerisk niveau til danske kunst og kulturliv*

Operationelle mål / nøgletal / indikatorer (Operationelle mål er med fed)	R 2015	R 2016	B 2017	R 2017	B 2018
Selvorganiserende aktiviteter som del af undervisning (fx udstillinger i Q)	18	16	16	35 *	35 **
Praktikforløb hos danske og internationalt anerkendte kunstnere, danske museer, andre institutioner	2	3	4	4	5
Etablering af praktikforløb på højskoler og billedskoler (2-18 uger)			2 studerende i praktikforløb (kun efterårssemestret)	0 Ikke indfriet	3 studerende i praktikforløb (3 pr. semester) ***
Dimittendundersøgelse evt. i samarbejde med KUR		Startet i KUR-regi	Afsluttet	Afsluttet	Opfølgingsplan med fokus på markedets efterspørgsel, undervisningen og de studerendes kvalifikationer og kompetencer
Indikator: Øget beskæftigelse og indkomst:					
Bruttoledighed		Svarende til 2015	fald	fald ⁶	fald
Gennemsnitlig personindkomst		Svarende til 2015	øget	fald ⁷	øget

* I 2016 blev programmet for Student Led Learning ”Forum” påbegyndt, Forum har i 2017 haft budget til at udføre en række selvorganiserede undervisningsaktiviteter, hvorfor de dokumenterbare aktiviteter er steget markant.

** På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det aftalt at målet for 2018 opjusteres i forhold til det aktuelle aktivitetsniveau for 2017.

*** På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det aftalt, at måltallet nedjusteres, eftersom projektet først påbegyndes i efterårssemestret 2018.

Overordnede overvejelser vedr. målopfyldelse

⁶ Se tabel nedenfor

⁷ Se tabel nedenfor

Dette resultatmål er redigeret og justeret i 2017 for at gøre det tydeligere, at der her er tale om et resultatmål for beskæftigelse. Nogle mål er rykket fra forrige mål til dette, for at samle de beskæftigelsesrelaterede mål i et resultatmål. I rammeaftaleperioden er opmærksomheden på beskæftigelse skærpet for at adressere den relativt høje ledighed og de lave indkomster blandt billedkunstnere. Der kan tages flere initiativer på området og målene kan formuleres klarere, men fokus på beskæftigelse har krævet en stor ændring i måden, hvorpå man taler om billedkunstneres beskæftigelse på, på Kunstakademiet, og har dermed også udgjort en udfordring i forhold til om og hvordan man specifikt arbejder med kompetenceorienteret undervisning på Kunstakademiet.

Det, som ikke er synligt i disse mål, er, at man på Kunstakademiet de sidste par år har arbejdet med kompetencegivende undervisning udover den kunstneriske undervisning på tværs af skolerne, hvilket bl.a. har skabt et øget fokus på ekspertise i kunstneriske teknikker og skrift og forskning. Dette afspejles i studieordningerne under kategorien ”vidensbaseret undervisning”. Der er fastholdt en valgfrihed i forhold til hvilken form for undervisning, man vælger, for at følge principperne i student centered learning og ”ansvar for egen læring”, som står centralt i Kunstakademiets pædagogiske værdigrundlag. Dette vil bl.a. blive evalueret i 2018. (Se også resultatmålet 2.2.).

Selvorganiserende aktiviteter som en del af undervisningen

Selvorganisering og direkte erfaring med kunstlivet er en væsentlig del af den billedkunstneriske uddannelse i forhold til at skabe et begreb om, hvad det vil sige at arbejde som billedkunstner, blandt de studerende. Dette reflekteres i målene. Også i 2017 har der været stort fokus på selvorganisering, og det kan konstateres, at de studerende i højere og højere grad tager dette redskab til sig. Der er skabt rammer for selvorganiseringen bl.a. gennem finansiering og ved, at de studerende kan booke lokaler, de kan anvende til selvorganiseret undervisning.

Et tilbagevendende selvorganiseret initiativ blandt studerende er udstillingsstedet Q, hvor der årligt er ca. 20 udstillinger, som de studerende udelukkende selv står for. I 2016 tog studerende initiativ til student-led-learning initiativet Forum, som er forsat i 2017. De studerende står selv for valg af foredragsholdere og underviser og invitationer understøttet administrativt af studieadministration og har et budget for aktiviteten. Undervisningen supplerer undervisningen på skolerne (=afdelinger) med studielederansvar. I 2017 blev der afholdt ca. 15 arrangementer. Se bilag 18 over Forums 2017 program. Der har i 2017 ligeledes været etableret en feministisk læsegruppe og en bibliotekslæsegruppe af studerende. Studerende står desuden for egne udstillinger, bl.a. i forbindelse med udstilling på Skovsnogen i Brande og andre steder. I 2018 indføres BFA projekt, som også tilrettelægges som et selvorganiseret projekt og som sådan er en del af studieordningen.

Dette fokus på selvorganisering skal skærpe de studerendes opmærksomhed på livet som selvstændig kunstner, hvor initiativer af enhver art som regel skal tages af kunstneren selv, i og med at de fleste vil få et arbejdsliv som ”små selvstændige”. Det er således et væsentligt læringspunkt i uddannelsen. Selvorganisering i uddannelsen værdigives i forhold til studieordningerne under kategorierne ”kritisk refleksion” og ”vidensbaseret læring” (hvis der er tale om workshops). Aktiviteterne overstiger langt måltallet på 16, målet justeres derfor. Det operationelle mål er indfriet.

Praktikforløb hos danske og internationalt anerkendte kunstnere, danske museer og andre institutioner

Praktikforløb er undervisningsforløb, der er blevet formaliseret i de nye studieordninger, og derved har fået nyt fokus. Man kan være i praktik i op til 12 måneder tilsammen på BFA og MFA, og praktik er begrænset til udvalgte semestre. Praktikforløb har fundet sted følgende steder: Alter Space (udstillingssted i San Fran-

cisco), VAK – vestsjællands arbejdende kunstværksted, Jyderup, Vilnius Academy of Arts, Litauen, Import Projects e.V. (udstillingssted i Berlin). Det operationelle er indfriet.

Praktikophold på højskoler eller billedskoler

Dette er et af de nye mål i rammeaftalen med fokus på pædagogisk læring. Der har i efteråret ikke været indgået praktikaftaler med højskoler, men der er indgået generelle aftaler med Krabbesholm Højskole og Ærø Kunsthøjskole, som gerne vil modtage undervisningspraktikanter. I 2017 er der taget et internt initiativ med samme sigte. I forbindelse med undervisningsforløbet ”kritikklasser” på BFA-skolen er der oprettet pædagogiske praktikforløb. MFA-studerende kan søge dette praktikforløb, som forløber således at en lektor/professor og den MFA-studerende står for ”kritikklassen”, hvor studerende præsenterer deres værker for hinanden og disse værker diskuteres i løbet af hele semesteret. Oprettelsen af praktikforløbene har været en stor succes, og de fire praktikpladser, der er per semester, har været eftertragtede blandt MFA-studerende. Der har således været 8 MFA-studerende i disse praktikforløb. Ordningen fortsætter. Der arbejdes forsat på at få praktik på højskoler og billedskoler i 2018. Målet nedjusteres dog, da der forsat er tale om opstartsfasen. Det operationelle mål er delvist indfriet.

Dimittendundersøgelse, evt. i samarbejde med KUR

Se resultatmål 1.1. vedr. Samarbejder i KUR herover.

Dimittendundersøgelsen blev udført i sommeren, og Kunstakademiet valgte at lave sin egen. Der var uenighed i rektorkredsen om omfanget af undersøgelsen, og på Kunstakademiet mente vi, at det var mere sandsynligt at få en høj svarrate, hvis vi lavede et relativt enkelt spørgeskema med kunstakademiet som klar afsender. Dimittendundersøgelsen blev foretaget af kommunikationsbureauet WhiteCloud (se bilag 19).

Undersøgelsen omfattede dimittender i perioden 2012-15. Svarraten var 51% efter flere rykkere. Det samlede antal adspurgte var 121.

Af interessante perspektiver, der kan fremhæves er, at 80% af de adspurgte selv havde den opfattelse, at deres primære beskæftigelse var kunstnerisk arbejde. Kun 3% arbejdede helt uden for feltet. Hele 35% definerede deres billedkunstneriske beskæftigelse som ulønnet arbejde. Det hænger bl.a. sammen med, at kunstnere ofte ikke får honorar i forbindelse med udstillinger, selv hvor der ikke er tale om salgsudstillinger.

Meget få (måske kun en enkel) har beskæftigelse inden for faget som fastansat. Det kan forklares med, at kunstnerfaget typisk ikke har noget ansættelsesformat. Ansættelser indenfor faget, hovedsageligt i uddannelsessektoren, sker typisk flere år efter dimission, fordi de fleste ansættelser vil være baseret på kunstnerisk arbejde og erfaring (typisk gennem udstillinger og anden kunstnerisk virksomhed). Enkelte højskoler ansætter dog relativt nyuddannede som billedkunstlærere. De fleste beskæftiger sig som selvstændig eller freelancearbejder inden for faget, mens en del også har beskæftigelse og supplerende indkomst uden for faget. Endelig er der selvfølgelig modtagere af understøttelse eller lignende.

Der er ikke mange, der har beskæftigelse eller indtægt fra udlandet, hvilket kan betyde, at de ikke søger beskæftigelse i udlandet (i modstrid med Billedkunstskolernes ambitioner), men det kan også skyldes, at dem der bor og arbejder i udlandet ikke har svaret på undersøgelsen.

Dimittenderne er kritiske overfor undervisningen eller manglen på samme i forhold til kvalifikationer, der kunne have øget deres beskæftigelsesmuligheder. Allerede i indværende rammeaftale har dette været adresseret ved det øgede fokus på kompetencer (jf. herover). Dette er dog vigtigt forsat at tage til efterret-

ning i forhold til den fremadrettede udvikling af uddannelsen. Dimittendundersøgelsens data og konklusioner vil blive anvendt i forhold til kommende rammeaftale.

Det operationelle mål er indfriet.

Indikator: øget beskæftigelse og indkomst

Tabel. Bruttoledighedsprocent 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kunstakademiets Billedkunstskoler	25,2	27,9	24,6	24,4	23,2	19,8

Kilde: Kulturstatistikken

Tabel. Gennemsnitlig Personindkomst 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kunstakademiets Billedkunstskoler	200.554	205.825	195.809	204.463	220.490	216.021

Kilde: Kulturstatistikken

I ovenstående tabeller anføres tallene for de seneste 6 år, for hvilke der foreligger statistik. Beskæftigelse er et omdiskuteret emne i forhold til billedkunst, fordi de fleste ernærer sig som små selvstændige eller via jobs uden for billedkunstområdet (jf. Dimittendundersøgelse). Som det fremgår af dimittendundersøgelsen ser rigtig mange kunstnere sig som fuldtidsbeskæftigede billedkunstnere, men deres indtægter er lave eller ikke eksisterende, fordi de ikke tjener penge på deres kunst. Det afspejles i indkomsttallene. Der kan dog konstateres en positiv udvikling, nemlig at ledigheden har været markant faldende indenfor en 4 årig periode. Således faldt ledigheden fra 2012 til 2016 fra 27,9 til 19,8, hvilket må siges at være et lovende fald i ledighed. Det må i forlængelse heraf også konstateres, at indkomstniveauet ligger nogenlunde status quo, hvilket må betyde at flere kunstnere end tidligere kan opretholde en indtægt, selvom denne indtægt er meget lav. Faldet i ledigheden er glædeligt med den samtidige fastholdelse af det dog endnu lave indkomstniveau. Der kan være forskellige årsager til såvel fald som fastholdelse. Effekten af et strammere dagpengesystem spiller nok en betydelig rolle i forhold til faldet i ledighed, men andre faktorer spiller også ind. Italesættelsen af beskæftigelsen og billedkunstneres indtægt på billedkunstskolen kan have øget bevidstheden hos dimittenderne om beskæftigelse og indtægt. Samtidig har man i de sidste par år oplevet en fornyet interesse for unge billedkunstneriske talenter på kunstmarkedet, hvor der både er gallerier, der ønsker at arbejde med nyuddannede kunstnere, og samlere/købere, der ønsker at købe dem. Det danske kunstmarked har været inde i en betydelig udvikling de sidste 5 år, bl.a. også med fokus på internationalisering af det lokale kunstmarked. Dette kommer f.eks. til udtryk i den nordisk/internationale messe Chart Art Fair, som billedkunstskolerne arbejder sammen med, men også den anden nye internationale messe Code Art Fair. De to messer trækker tilsammen et stort internationalt og købestærkt publikum til byen, og det betyder i sagens natur også noget for såvel lokale gallerier som lokale kunstnere. Der er også en stigende lokal interesse for den unge billedkunst, også i forhold til køb af værker. Vi oplever således, at nogle studerende (igen) har gallerier allerede før de dimitterer. For at fastholde denne positive udvikling vil billedkunstskolerne fremadrettet fastholde fokus på udvikling af undervisningsformater, der vægter kompetencer, der relaterer til den billedkunstneriske praksis, som også kan anvendes i relaterede tekniske, teoretiske eller formidlende erhverv, og også forsat udvikle netværk, samar-

bejder og relationer til den danske og internationale kunstbranche, herunder også galleriscenen, som har en stor betydning for danske kunstneres kommercielle succes. Det er fortsat en målsætning at ledigheden skal ned og indkomsten skal op. Dimittendundersøgelsen er et godt udgangspunkt for det fortsatte arbejde og i 2018 udarbejdes desuden en interessantanalyse blandt aftagerne som forberedelse til ny rammeaftale. Indikatoren er indfriet.

Resultatmålet om at Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler bidrager aktivt og selvstændigt og på højt kunstnerisk niveau til dansk kunst og kulturliv er således delvist opfyldt.

Resultatmål 3.1: *Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler styrker forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed i forhold til udviklingen af kunst som videnområde, nationalt og internationalt*

Operationelle mål / nøgletal / indikatorer. (Operationelle mål er med fed).	R 2015	R 2016	B 2017	R 2017	B 2018
Etablering af et institut for kunstnerisk og kunstteoretisk forskning og kunstnerisk udviklingsarbejde	Etableret	Opfølgning i Årsrapporten			
Samlet KUV og forskningsstrategi med henblik på øget antal projekter og tilskud	Startet	Implemeteres løbende	Implemeteres løbende	revideret	Forberede revision af forskningsstrategien
Indikator: KUV satsninger	2	2	2	2	2
Etablering af kunstnerisk ph.d.-program	Startet	Aktivt		Aktivt	Afsluttet
Indikator: Øget antal af kunstneriske ph.d.-studerende og post.doc forskere	3	1	2	1 + 2 seniorforskere med finansiering	4
Indikator: Etablering af specialiserede og tværgående KUV og forskningssamarbejder	1	2	2	5	2
Indikator: Fagfællebedømte forskningspublikationer og kuraterede udstillinger *	4	4	6	3 + 3	4 + 6
Indikator: Internationale forskningssamarbejder	0	0	1	2	1

* På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det aftalt at udvide målet, så det vedrører såvel forskningsartikler som kurateret KUV-formidling. Derfor suppleres fokus på fagfællebedømte forskningspublikationer. Det blev aftalt, at der for 2018 arbejdes med såvel en artikelkategori og en udstillingskategori som x + x. Denne opdeling afrapporteres der også for i 2017.

Overordnede overvejelser vedr. målopfyldelse

Resultatmålets fokus er kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) og forskning. Det første operationelle mål, etablering af instituttet, er indfriet i begyndelsen af rammeaftaleperioden, men det kan tilføjes, at der i det sidste år er arbejdet yderligere med organisationen af instituttet, som også har skiftet navn til Institut for Kunst, Skrift og Forskning (fra Institut for Forskning og Tværgående Studier). Institutet er den samlende instans for institutionens forskning og KUV, og rummer derfor forskning, der karakteriseres som forskning "i kunst", "for kunst" og "med kunst". Sidste formulering dækker over KUV, mens "i kunst" er akademisk, kunsthistorisk eller kunstteoretisk forskning, og "for kunst" lægger sig op af den internationale definition af "kunstnerisk forskning", som er akademisk funderet. Institutet har således tre forskningsben. Institutlederen har det overordnede ansvar for institutionens forskning og KUV. KUV understøttes af en lektor som er

KUV-kordinator og med til at definere rammen for KUV på uddannelsen. Der er etableret et KUV- og forskningsevalueringsudvalg, bestående af institutleder, lektor og rektor/professor, som hvert år vurderer VIP ansattes forskning. Institutet forestår desuden tværgående undervisning i teoretiske og historisk emner og har ved skoleåret 2017/18 etableret et kompetencefokuseret specialiseringsforløb i skrift og forskning (30 ects), som kan vælges af studerende fra BFA 3. år og på MFA programmet som supplement til de eksisterende studieprogrammer. Her underviser institutleder samt tilknyttede ph.d.-stipendiater og post.doc.-stipendiater foruden gæsteundervisere.

Kunstakademiet har således i 2017 fået en klar organisatorisk konstruktion af KUV og forskningsfeltet og dermed også en klar struktur for- og tydelighed omkring forsknings- og KUV baseret undervisning på tværs af uddannelsens programmer.

Samlet KUV og forskningsstrategi med henblik på øget antal projekter og tilskud

Etablering af kunstnerisk ph.d. program

Forskningsstrategien er i forbindelse med præciseringen af instituttets rolle i organisationen og inddragelse af KUV på organisatorisk og koordinatorisk plan justeret siden sidste år (bilag 21). Etablering af kunstnerisk ph.d.-program er et mål nået i 2015.

Indikatorer: KUV-satsninger og Øget antal af ph.d. stipendiater og post.doc. forskere

Billedkunstskolerne har igen i 2017 fået flere forskere med bevillinger tilknyttet. Forskere opsøger ofte selv instituttet med henblik på tilknytning, hvorefter instituttet og rektor vurderer faglig relevans. Eftersom der er tale om eksternt tildelte stipendier, sker den faglige vurdering i de til fonde eller puljer tilknyttede faglige KUV- eller forskningsudvalg. I 2017 er tilvæksten 1 ph.d.-studerende og 2 seniorforskere med et årlige stipendier, samt to KUV-tilskud til stipendier på et år, der supplerede fuldtidsansættelse. Ph.d.-programmet kan kun ske gennem samarbejde med universiteter, og Kunstakademiet samarbejder i dette øje med Århus Universitet og Københavns Universitet.

Efter den store KUV satsning Mediated Matter, der fandt sted i perioden 2014-16, var det vigtigt for Kunstakademiet at fortsætte KUV satsningerne på nye områder. To undervisningsassistenter fik tildelt KUV midler fra KUV puljen til projekter i 2017 indenfor "bæredygtige materialer" og et mere kunstnerisk filosofisk projekt om materialet "grafien". Det var glædeligt, at netop undervisningsassistenterne modtog KUV midler, da KUV-projekterne udgør en væsentlig faglig opkvalificering af begge foruden selvfølgelig at Kunstakademiet kan opkvalificere områderne fagligt.

Der har i 2017 været 3 ph.d. stipendiater og 1 post.doc. stipendiat (tildelt af Novo Nordisk Fonden) tilknyttet instituttet samt et ét årligt forskningsstipendium indenfor kunsthistorie med relation til Kunstakademiet fra Ny Carlsbergfondet og endnu et lignende finansieret af Novo Nordisk Fonden. Novo Nordisk Fonden har en stor betydning for den fortsatte tilvækst af forskere. Kunstnerisk forskning er forsat et satsningsområde for Novo Nordisk Fonden for de kommende år.

Kunstakademiet modtog og anvendte i 2017 2.839.426 kroner i tilskud til forskning og forskningsrelaterede aktiviteter.

Indikatorer:

- *Etablering af specialiserede og tværgående KUV og forskningssamarbejder*
- *Fagfællebedømte publikationer*
- *Internationale forskningssamarbejder*

Det tværgående KUV samarbejde med de øvrige kunstneriske uddannelser fortsatte i 2017 med KUV-netværket og afholdelsen af KUV seminar. Karen Harsbo og Sidsel Nelund deltager begge i netværket. Derudover fandt en række tværgående nationale og internationale forskningssamarbejder sted. På KUV området er der et tæt samarbejde med Teknologisk Institut omkring projektet om bæredygtige materialer. Ph.d.-studerende har et samarbejde med Goldsmith College of Art vedr. vejledning af direktøren for Centre for Research Architecture, Susan Schuppli. En ph.d. studerende har et samarbejde med School for Architecture and Planning, MIT, Massachusetts, hvor hun i 2018 skal have et arbejdsophold, UC Santa Cruz, Institute of the Arts and Sciences, m.fl.

I forhold til definitionen af *fagfællebedømte publikationer* må det konstateres, at Billedkunstskolerne ikke kan leve op til det indikerede tal. Det skyldes flere ting. Dels at nogle af de ph.d. studerende bruger udstillingsformatet i stedet for publikationsformatet, hvilket gøres i henhold til regler på universiteterne, dels at nogle skrevne artikler forsat ligger i peer review proces (det kan tage lang tid) og dels at instituttet i begyndelsen af året var ramt af sygdom. Indikatoren bør uagtet disse forbehold ændres, idet udstillingsvirksomhed bør spille en større rolle i forhold til formidling for den enkelte forsknings/KUV ansatte.

Udstillinger er således et væsentligt output i forhold til kunstnerisk forskning og KUV og realiseres ofte i samarbejde med en kurator eller en institutionsleder, hvilket er ensbetydende med, at der løbende foregår en kvalitetsvurdering og en faglig bedømmelse af udstillingen. Udstillinger burde derfor være indeholdt i indikatoren eller der burde være en særskilt indikator for dette. I det samlede tal kan således også indregnes KUV udstillingerne, som bl.a. har fundet sted på Kunsthall Charlottenborg. De fleste underviserere har KUV i deres stillinger (typisk 20-40% af stillingen) og KUV bliver omsat til værker og udstillinger. Således fremvises KUV resultaterne overalt i verden fra Documenta i Kassel (professor Angela Melitopolous) til LACMA i Los Angeles (professor Carla Zaccagnini) og til Folketingets læsesal (lektor Ulrik Heltoft) og Tegners Museum (lektor Pontus Kjermer) og mange andre steder. KUV-feltet som inkubator for mange nye værker, hvis research og metode også ligger til grund for undervisningen, er således meget afgørende for uddannelsens kvalitet. Se bilag 22 for oversigt over indikatorer samt udstillinger.

Resultatmålet om at Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler styrker forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed i forhold til udviklingen af kunst som videnområde, nationalt og internationalt er således opfyldt.

Resultatmål 4.1: *Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler tydeliggør uddannelsens bidrag til samfundet, øger sin synlighed samt styrker sin tilstedeværelse som kulturinstitution*

Operationelle mål / nøgletal / indikatorer. (Operationelle mål er med fed).	R 2015	R 2016	B 2017	R 2017	B 2018
Udarbejdelse af ekstern kommunikationsstrategi	Påbegyndt	Implementeret	Opfølgning i Årsrapport		
Øget antal (unikke) brugere på hjemmeside	155.268	172.480	154.000	215.120	165.000
Billedkunstskolerne	63.268	72.980	44.000	60.362	45.000
Kunsthal Charlottenborg	92.000	99.500	110.000	154.758	120.000
Øget antal brugere på sociale medier	9.351	11.974	10.800	33.056	12.000
Billedkunstskolerne	1.621	2.233	1.800	3.556 ⁸	2.000
Kunsthal Charlottenborg	7.730	9.741	9.000	29.500	10.000
Antal nyheder/pressemeddelelser	22	45	22	75	22
Billedkunstskolerne	5	17	4	20	4
Kunsthal Charlottenborg	17	28	18	55	18
Flere bidrag til den offentlige debat	12	8	14	15	14
Billedkunstskolerne	2	4	4	11	4
Kunsthal Charlottenborg	10	4	10	4	10
Flere avisomtaler	228	324	250	741	260
Billedkunstskolerne	59	88	60	111	60
Kunsthal Charlottenborg	169	236	190	630	200
Billedkunstskolerne og Kunsthal Charlottenborg styrker fælles begivenheder i Charlottenborg Art Projekt					
Talks			20	23	
Books			Etablering af fælles boghandel og forlag	realiseret	
Cinema (filmforevisninger)			20	23	30
Forskningsbaserede udstillinger (research)			3	3	5
Club (antal medlemmer)			15	10	30
Strategi for indtægtsdækket virksomhed			Udarbejdes og startes		Implementeres

Overordnede overvejelser vedr. målopfyldelse

Resultatmålet vedrører Kunstakademiet som kulturinstitution. At definere kunstakademiet som kulturinstitution er vigtigt i forhold til synlighed og samfundsrelevans. Kunstakademiet beskæftiger sig på mange måder med dette overordnede resultatmål gennem andre resultatmål. Både studerendes selvorganiserede aktiviteter (outreach) samt forskningen i f.eks. kunstakademiets historie, som kan omsættes til formidling, er med til at give kunstakademiet et ansigt udadtil og kan være med til at skabe en bevidsthed om kunstakademiets historie.

I 2017 blev der taget yderligere initiativer til at skabe synlighed omkring Kunstakademiets Billedkunstskoler, herunder også Kunsthal Charlottenborg, som kulturinstitution. Et vedvarende fokus på kommunikation

⁸ Heraf 1039 Instagramfølgere. Der er på Billedkunstskolerne oprettet en Instagram-profil, som er meget brugt, og som er et meget velfungerende medie at formidle om institutionens aktiviteter - inden for uddannelse, internationale aktiviteter, institutionens historie, aktuelle aktiviteter (udstillinger mv) og institutionens tekniske faciliteter

og synliggørelse af Kunstakademiets aktiviteter har skabt fine resultater samlet set. I 2017 etablerede vi også projektet Charlottenborg Art, som er et koordineret samarbejde mellem billedkunstskolerne og kunsthallen. Herunder også medlemsklubben Charlottenborg Art Club som er en slags mæcenclub for firmaer og privatpersoner, der ønsker at støtte såvel uddannelse som kunsthall. Billedkunstskolerne og Kunsthallen har to meget væsentlige fælles strategiske samarbejder, nemlig med den internationale messe Chart Art Fair, som dette år tilføjede talentudstillingen Chart Emerging til sin portefølje, og dokumentarfilmfestivalen CPH:DOX, som bl.a. også driver workshopprogrammet DOX:ACADEMY, som undervisere og studerende deltager i.

Året bragte også en del debatter, som afspejles i tallene. Blandt andet opstod en debat i medierne om beskæftigelsesforhold for billedkunstnere, som har politisk opmærksomhed. Desuden skabte rapporten om det kunstneriske uddannelsers fremtidige organisering også en del opmærksomhed og mediedebat. Som det vil fremgå under næste og sidste resultatmål oplevede kunsthallen også i år en kolossal fremgang i forhold til publikumsopmærksomhed. Det afspejles også i tallene, der er tilknyttet dette resultatmål og redegøres for herunder.

Udarbejdelse af ekstern kommunikationsstrategi

Der var ingen specifikke mål for dette år. Kommunikationsstrategien justeres løbende. Således er målet indfriet.

Øget unikke brugere på hjemmeside, m.m.

Følgende er en sammenfatning af mål og indikatorer vedr. Hjemmeside, sociale medier, debatindlæg og pressemeddelelser. Billedkunstskolerne og kunsthallen har separate hjemmesider og profiler på sociale medier og kommunikerer således som to forskellige "brands". Dette er fuldt tilsigtet eftersom Kunsthallen har brug for en meget stærk offentlighedsstrategi i forhold til at tiltrække brugere og publikum, mens skolen i mindre grad end kunsthallen ønsker at vægte kommunikationen, men dog alligevel lægger vægt på synliggørelse som kultur- og uddannelsesinstitution.

I forhold til flere brugere på hjemmesider og sociale medier er fremgangen markant. Det skyldes ikke mindst en meget stor fremgang på Kunsthallens sider. Billedkunstskolernes unikke brugere på hjemmesiden faldt temmelig meget. Dette skyldes blandt andet, at studerende og undervisere hidtil ofte har brugt hjemmesiden som en form for (utilstrækkelig) informationskanal, men at skolen i 2017 endelig – efter flere forsøg - fik etableret et velfungerende intranet, som anvendes af såvel studerende som medarbejdere. Nu henter studerende information om aktiviteter på intranet, hvor al relevant intern kommunikation publiceres, mens hjemmesiden publicerer nyheder med interesse for almenheden samt offentlige arrangementer og standardinformation om uddannelsen, optagelsen, etc. Billedkunstskolerne oplevede til gengæld en temmelig stor stigning i brugere på facebook og en hurtig stigning af brugere på instagram efter lancering af instragramkonto i efteråret 2017.

Kunsthallens unikke hjemmesidebrugere er eksploderet sammen med brugere af sociale medier. Det skyldes i høj grad at Kunsthallen nu for alvor har fået "hul igennem" til publikum og at sidste års succes er fastholdt og Kunsthallen forsat er i en rivende udvikling.

Både Kunsthallen og Billedkunstskolerne var tillige bedre til at sende pressemeddelelser ud og udsendte flere end indikatoren bød. Det samme gjaldt debatindlæg, hvor både Kunsthallen og Billedkunstskolerne lå over målsætningen. Førstnævnte pga. af den store medieinteresse for Ai Wei Weis facadeværk og Yoko Onos udstilling, der havde et udstillingselement i selveste Ekstrabladet. Sidstnævnte bl.a. på grund af den offentlige debat om kunstneres beskæftigelse og de kunstneriske uddannelser, som afkrævede indlæg i debatten. Måske netop af disse grunde steg presseomtalen samlet set også markant. Billedkunstskolerne oplevede en fordob-

ling, mens Kunsthallen tredoblede sin omtale i pressen i antal, - noget der har en selvforstærkende effekt. I kunsthallen er den øgede interesse meget og let målbar, mens synligheden for Kunstakademiet ikke er så målbar. Billedkunstskolerne har forsat et højt antal ansøgere til den årlige optagelse og ikke så mange andre specifikke målingsparametre. Det operationelle mål og indikatorerne er indfriet.

Billedkunstskolerne og Kunsthall Charlottenborg styrker fælles begivenheder i Charlottenborg Art Project (CAP)

I 2017 søsatte Billedkunstskolerne og Kunsthall Charlottenborg det fælles projekt Charlottenborg Art Project, der dækker over flere aktiviteter, der er defineret som indikatorer. En fælles foredragsrække (art talks) i Kunsthallens auditorium, som arrangeres både af Billedkunstskolerne og Kunsthallen, et fælles filmprogram og en fælles boghandel og forlag. Billedkunstskolerne har haft et forlag i mange år, men besluttede i forbindelse med CAP projektet, at Kunsthallens udgivelser også udgives på forlaget og at forlaget og boghandlen til dels er forbundet. I 2017 blev også afholdt 3 forsknings- og KUV udstillinger: "Mediated Matter", som var et resultat af det treårige KUV projekt af samme navn støttet af Kulturministeriets KUV pulje, foruden de to udstillinger "Slow Violence" og "Forms of Entanglement", kurateret som en del af forskningsprojekt af kurator og novo nordisk ph.d. stipendiat Katarina Steenbeck.

Endnu et led af CAP var oprettelsen af støtteklubben "Charlottenborg Art Club", som blev indviet i januar. Det endelige medlemstal levede ikke helt op til målsætningen. Der er mange erfaringer at gøre på dette område, der er nyt for institutionen. Selvom vi ikke helt kom i mål i forhold til sidstnævnte indikator er det overordnede mål indfriet.

Strategi for indtægtsdækket virksomhed

Kunstakademiet udarbejdede en strategi for indtægtsdækket virksomhed (bilag 23), der vedrører såvel Billedkunstskolerne som Kunsthallen. Initiativet til en strategi for indtægtsdækket virksomhed skyldes behovet for et større fokus på at tilvejebringe indtægter udover de ekstra indtægter, der kommer gennem fundraising. Indtægter fra fundraising er ofte til meget specifikke formål, som ikke styrker den administrative struktur omkring de øgede aktiviteter. Derfor har vi længe f.eks. haft fokus på entreindtægter i Kunsthallen og nu udvidet fokus til andre områder, hvor der kan skabes indtægt, og hvor opgaverne er naturlige udløbere af institutionens almindelige virksomhed.

Både Billedkunstskolerne og Kunsthall Charlottenborg har indtægter i form af udleje af lokaler. Billedkunstskolerne har for eksempel en stor festsal, som anvendes i begrænset omfang af skolen selv, og har gamle aftaler om udlejning af lokaler med f.eks. Akademirådet og Danmarks Kunstbibliotek (nu del af Det Kgl. Bibliotek), mens Kunsthallen har lokaler, der i begrænset omfang kan udlejes i udstillingsfri perioder. Fra 2018 udføres lokaleudlejningen som indtægtsdækket virksomhed efter aftale med Kulturministeriet. Dette mål er tilføjet til rammeaftalen i 2017. Målet er indfriet.

På baggrund af denne gennemgang kan det konstateres, at resultatmålet om at Det Kongelige Danske Kunstakademi tydeliggør uddannelsens bidrag til samfundet, øger sin synlighed samt styrker sin tilstedeværelse som kulturinstitution er opfyldt.

Resultatmål 5.1: Kunsthall Charlottenborg skal være en stærk formidler af dansk og international samtidskunst

Operationelle mål / nøgletal / indikatorer. (Operationelle mål er med fed).	R 2015	R 2016	B 2017	R 2017	B 2018
Udvikle samlet strategi og udstillingsprofil med henblik på at skabe et bedre strukturelt og økonomisk grundlag for kunsthallens virke	Påbegyndt	Afsluttet	Implementering af strategi		Evaluering af strategiens resultater og forbedelse af ny strategi for kommende rammeaftaleperiode.
Indikator: Øget indtægt via fundraising og entre					
· Statens Kunstfond	1.565.359	1.200.000	1.200.000	1.000.000	1.200.000
· Andre	602.000	145.000	1.200.000	2.785.766	1.500.000
· Entreindtægt	596.208	971.350	800.000	2.126.211	850.000
Øget fokus på formidling af udstillinger		Start			Afsluttet
Brugerundersøgelser		Startet	Afsluttet	Ikke indfriet	Brugerundersøgelse afsluttes *
Flere samarbejder med aktører i ind- og udland 2)	3		4	20 internationale og 23 danske	5
Besøgstal **	56.156	65.682	70.000	100.585	80.000

* Brugerundersøgelsen er ikke afsluttet i 2017, men udsat til 2018. Brugerundersøgelse er sat i gang i 2017. På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det aftalt, at det operationelle mål justeres i forhold til den aktuelle situation.

** På virksomhedsmødet mellem Billedkunstskolerne og Kulturministeriet den 20. februar 2018 blev det aftalt, at indikator/nøgletal ændres til at være et operationelt mål i 2018

Udvikle samlet strategi og udstillingsprofil med henblik på at skabe et bedre strukturelt og økonomisk grundlag for kunsthallens virke.

I 2016 søsatte Kunsthall Charlottenborg et nyt program på grundlag af en ny strategi og det gav gode resultater. Allerede i 2016 kunne man se en væsentlig fremgang i form af publikumstilvækst og generel interesse for Kunsthallens aktiviteter og denne modtog da også i slutningen af året tilsagn om fondsstøtte på 1,5 million til det kommende års aktiviteter. I 2017 har strategien, der har udstillingsprogram, kommunikation og publikumsudvikling som hovedpunkter, været fuld implementeret og det har givet utroligt gode resultater, der ligger langt over målsætningen. Fondsstøtten blev øget i løbet af året i forbindelse med de større udstillinger, mens publikumstallet rundede de 100.000 og entreindtægten eksploderede. Man kan selvfølgelig overveje, om målene så har været ambitiøse nok. Som udgangspunkt for den strategi, der blev lavet, lå en hensigt om at lave et "turnover", der skulle åbne Kunsthallen op for publikum. Virkemidlerne for at skabe den effekt er jo hypotetiske og har fulgt strategiens hovedpunkter, nemlig 1) at man gennem et bredere udstillingsprogram ville kunne nå en bredere skare af borgere, 2) at man gennem strategisk og målrettet kommunikation kunne gøre en større mængde mennesker opmærksomme på Kunsthallens program og eksistens, 3) at man ved at fokusere på det mulige publikum kunne udvikle eller aktivere nye publikumsgrupper, der ønskede at besøge Kunsthall Charlottenborg. Tilgangen har vist sig at bære frugt.

I 2017 har Kunsthallen haft et stærkt udstillingsprogram og mange aktiviteter. Især udstillingerne John Kørner og Ovaraci har givet publikumssucces og facadeprojektet af den kinesiske kunstner Ai Wei Wei skabte utrolig meget medieomtale og omtale på sociale medier, og nåede herigennem ud på verdensplan og skabte

rigtig stor opmærksomhed omkring Kunsthallen. Kommunikationen har tillige været målrettet, konsistent og professionelt drevet, hvilket også har givet gode resultater. Hvis man ser forrige resultatmål kan man konstatere, at Kunsthallen har rigtig mange følgere på sociale medier og som sådan kan siges at have fundet et godt grundlag for markedsføring her. Udstillingsprogrammet er desuden skruet sådan sammen, at det både fokuserer på dansk og international kunst og det viser sig også at være en god kombination både lokalt og internationalt. Dansk kunst repræsenterer for mange det mere velkendte, mens den internationale kunst kan udvide horisonten.

I foråret 2017 fik Kunsthallen også en ny café og restaurant, som også har bidraget til successen. Restauratør Frederik Bille Brahe indgik i samarbejde med Kunstakademiet om at drive café, restaurant og kantine ved navn Apollo Bar. Apollo er i sig selv et trækplaster.

Tingene har på mange måder flasket sig i 2017 og det er gået bedre end forventet. Den store fremgang kunne ikke forventes, idet strategiens målsætninger ikke har været afprøvet før. Konklusionen må være, at målene har været ambitiøse nok, men at de erfaringer, der nu høstes udgør et godt grundlag for Kunsthallens fortsatte udvikling og en strategi for fremtiden.

Indikatorer:

- *Øget indtægt via fundraising og entre*
- *Øget fokus på formidling af udstillinger*
- *Besøgstal*

Udstillingsstøtten fra Statens Kunstfond faldt forventeligt lidt ved tildelingen af støtte for 2016/17 og 18. Til gengæld opnåede Kunsthallen flere støttemidler end forventet fra private fonde. Især John Kørner udstillingen trak mange ekstra fondsmidler udover den generelle tildeling, der var kommet fra Den Obelske Familiefond til hele programmet.

Den store overraskelse var dog stigningen i entreindtægter, der i 2017 steg til over 2 millioner. Sammenholdt med publikumstal kan det konstateres, at andelen af betalende gæster er steget markant og heraf kan man uddrage, at intentionen om at få fat i et bredere publikum er lykkedes. Det snævre kunstpublikum karakteriseres ofte ved at være gratister, fordi de har forskellige medlemskort. Publikumstallet på over 100.000 er også langt større end forventet. Fremgangen fra ca. 65.000 i 2016 til ca. 100.000 i 2017 må siges at være bemærkelsesværdig. Det kan ikke tages for givet, at man i 2018 kan forvente en yderligere fremgang. Se mere om årets program på Kunsthallcharlottenborg.dk

I erkendelsen af nye publikumsgrupper og et implicit selvdefineret krav om en mere tilgængelig formidling blev der i slutningen af 2016 lavet et nyt skilte- og formidlingsparadigme. Der er formidlingstekster i alle rum og en ensartet formidling i alle udstillinger. Desuden har Kunsthallen siden 2015 publiceret en sæsonfolder, som distribueres flittigt, med korte introduktioner til udstillinger. På hjemmesiden er der ligeledes korte introduktioner til udstillinger og arrangementer.

Operationelt mål: Brugerundersøgelse

Brugerundersøgelsen er sat i gang i 2017. Brugerundersøgelsen vil strække sig ind i 2018. Da det kan konstateres, at der er en ny publikumsgruppe i Kunsthallen, er brugerundersøgelsen forskudt, således at der kan gives en mere retvisende billede af, hvem der kommer i Kunsthallen i dag og hvad de synes om oplevelsen. Brugerundersøgelsen skal bruges i forhold til udarbejdelse af strategi for 2019-22, hvor nye satsninger skal

skabe forsat udvikling i Kunsthallen. Det operationelle mål er derfor kun delvist indfriet men på grundlag af disse overvejelser.

Indikator: Flere samarbejder i ind og udland

Kunsthallen har mange samarbejder i både ind- og udland. Sammen med Billedkunstskolerne samarbejdes der med to kortere men store events, nemlig CPH:DOX og Chart Art Fair (se herover). I forbindelse med udstillingssamarbejder nationalt samarbejdede Kunsthallen med Forårsudstillingen, Ovartaci Museet i Århus, Faurschou Art Consulting Ekstrabladet, og mange flere.

I forbindelse med udstillingerne samarbejdes der ofte med andre museer om fællesproduktioner. Kunsthallen samarbejdede med HMKV, Dortmund om Whistleblower udstillingen, Victoria Miro i London og EMMA – Espoo Museum of Modern Art i Finland om John Kørner udstillingen, Studio Ono i New York om Yoko Ono, KOW Berlin og Witte de With Center for Contemporary Art, Rotterdam om Ahmet Ögüt samt Nasjonalmuseet i Oslo om Tori Wrånes. Herudover bl.a. også Frieze Magazine, Electronic Arts Intermix, m.fl. (se bilag 24)

Kunsthall Charlottenborg har haft et yderst dynamisk år og det kan på baggrund af resultaterne konstateres at resultatmålet om at Kunsthall Charlottenborg skal være en stærk formidler af dansk og international samtidskunst er delvist opfyldt.

2.5. Forventninger til kommende år

Tabel 5: Forventninger til det kommende år	Regnskab R-år	Grundbudget R-år
Bevilling og øvrige indtægter	-61.066,7	-59.600,0
Udgifter	61.044,1	59.600,0
Resultat	-22,6	0

Hvis man skal basere sine forventninger til kommende år på de tendenser, Kunstakademiet har kunne konstatere i 2017 og i årene op til, så er der tre ting, der står særligt markant:

- Fonds- og puljestøtte til forskning og KUV
- Fonds- og sponsorstøtte til udstillinger
- En begyndende ændring i beskæftigelsessituationen for billedkunstnere med en ny bevidsthed om at skulle forsørge sig selv og et kunstmarked i vækst.

Penge synes at være et omdrejningspunkt i forhold til forventninger til de kommende år. Penge, der kommer, og penge der forsvinder. Vi er optimistiske, fordi vi de sidste to år har kunnet konstatere, at vi faktisk godt kan tilvejebringe indtægter af andre veje en det offentlige tilskud, som Kunstakademiet tildeles på Finansloven. Entreindtægter, udlejning, fondsstøtte til udstillinger og forskning, mæcener, der bare ønsker at støtte, et voksende kunstmarked, øget interesse for billedkunst både på forbrugsplan og oplevelsesplan er blot nogle af de områder, det kan konstateres, at pengene kommer til, og det skal vi forsat kunne arbejde med og frem imod gennem uddannelse, samarbejder, netværk, m.m.

Det er netop den daglige drift, også i uddannelsen, man sjældent kan få fondsstøtte til. Fondsstøtte (og anden form for indtægt) tildeles ofte projekter. Det gælder selvfølgelig også de projekter som for eksempel udstillinger, der er en del af uddannelsen. Men det gælder ikke de højst nødvendige værkstedskurser, den personlige

vejledning, gruppekritikken, gennemgangene og alle de andre uddannelseshverdaglige ting, der netop sikrer uddannelseskvaliteten på hel afgørende vis. Det gælder heller ikke

de forsat stigende krav om dokumentation og registrering, som f.eks. manifesteres i Kunstakademiets arbejde med akkrediteringen eller arbejdet med persondataforordningen, der alt sammen betyder ekstra ressourcer på det administrative område.

Når det så er sagt, så går vi et spændende år i møde, hvor der bl.a. skal tænkes på fremtiden. Under titlen "Imagine the Future" sættes strategiprocesen i gang med en fælles strategidag den 8. februar for alle Kunstakademiets ansatte og studerende. Der er i den indeværende rammeaftaleperiode skabt en ny base for den fremtidige udvikling og den base skal bruges til bl.a. at fokusere på udvikling af billedkunstuddannelsen, internationale netværk og faglige miljøer, hvordan vi kvalificerer billedkunstnere til det ejendommelige "arbejdsmarked" som kunstbranchen indebærer, hvordan vi får mest ud af de fantastiske lærerkræfter, der er på uddannelsen, hvordan vi kommer i dialog med endnu flere brugere og borgere på Kunsthall Charlottenborg og på Billedkunstskolerne, hvordan vi fortsat øger indtægtsniveauet og meget mere.

Administrativt

En meget konkret opgave i 2018 bliver at færdiggøre Billedkunstskolernes kvalitetssikringstruktur og få færdiggjort det materiale, der skal afleveres til Danmark akkrediteringsinstitution i december. I forbindelse med den intensive akkrediteringsindsats i 2017 har Kunstakademiets ledelse måtte konstatere, at der forsat ligger et stort studieadministrativt arbejde i at implementere nye og skærpede retningslinier i forhold til registrering og dokumentation af uddannelsesaktivitet og kvalitet, som tidligere har været ret mangelfuld i forhold til de krav, der stilles til kvalitetssikring. En anden meget konkret opgave bliver at implementere sikkerhed i forhold til ny persondataforordning. Her er Kunstakademiet allerede godt med og hjælper også mindre institutioner med implementeringen (Akademiraadet og Statens Værksteder).

Uddannelse

På uddannelsen vil der forsat blive arbejdet med at finpudse organisationsstrukturen. Der er stadig lidt at hente ressourcemæssigt i omorganisering af uddannelsesområdet, da relationen mellem professorprogrammerne og laboratorierne endnu ikke fungerer optimalt. I 2018 vil der blive set nærmere på, hvordan laboratorielektorer kan komme mere i spil i forhold til deres faglige specialisering og i højere grad indgå i de planlagte undervisningsprogrammer.

Der skal også ses på, hvordan vi kan udvikle laboratorieområdet i forhold til f.eks. nye teknologier. Mange kunststuderende arbejder med eller ønsker at arbejde med nye teknologier, så opgaven her er, at finde ud af, hvordan vi får tilvejebragt nye teknologier, som kan anvendes i undervisningen.

På området for videnskabelig forskning og KUV skal der fokuseres på samarbejder med relevante aktører, for eksempel internationale kunstuddannelser. Det kan også være de andre kunstneriske uddannelser, foruden universiteter, firmaer og andre, der vil være relevante for et givent projekt.. Der er tildelt midler til forsknings- og KUV projekter 2018, således at den finansierede forskning og KUV kan fastholdes, endda øges.

Billedkunstskolerne arbejder videre i samarbejde med aftagerpanelet om billedkunstneres beskæftigelse og indtægt. I 2018 vil fokus være rettet mod kunst i det offentlige rum. Kunst i det offentlige rum er et af de områder, hvor der kan være indtægt, hvad enten der er tale om en offentlig eller privat bygherre. I uddannelsesregi forsøger vi at oprette et fokuseret uddannelsesprogram (indenfor MFA rammen) og tilhørende forskning i dette felt, som netop er et af de områder, hvor det er blevet konstateret (bl.a. af Statens Kunstfond, som der samarbejdes med), at Billedkunstnere mangler kompetencer indenfor både den kunstneriske realisering af

store offentlige værker og i forhold til projektledelse med alt hvad det indebærer af proces, økonomi, aftaler, samarbejder, m.m. Projektet vil muligvis også inkludere arkitektur- og designskolerne.

Kulturinstitution

I 2018 arbejder vi på at realisere en renovering af Festsalen. Festsalen er ikke blevet sat i stand siden engang i 1990'erne og den trænger til en gennemgribende istandsættelse. Kunstakademiet arbejder sammen med Slots- og Kulturstyrelsen om dette arbejde. Realisering er afhængig af vellykket fundraising, som endnu ikke er sat i gang.

Kunsthall

Også på Kunsthallen ser det positivt ud økonomisk set, eftersom Kunsthallen allerede har fået tildelt en større bevilling fra Den Obelske Familiefond på 4,5 million til de kommende tre år og dermed kan øge sin grundfinansiering til udstillingsprogrammet betragteligt. I 2018 er økonomien således stabil, idet der også er tilskud på én million fra Kunstfonden. Det skal dog påpeges, at Kunsthallens udstillingsprogram samlet set finansieres således: ca. 1/6 egenfinansiering, 1/3 entreindtægt, 1/2 ekstern finansiering via fonde og tilskud. Ledelsen regner med at kunne fastholde dette niveau i 2018, men herefter er der en række uvisse, f.eks. størrelsen af tilskuddet fra Statens Kunstfond.

Konklusion

I forhold til rammeaftalen forventes det, at Kunstakademiet kan opfylde alle mål defineret for 2018, på de mål og indikatorer, hvor det i ovenstående er bemærket ændringer. Der er en lang række evalueringspunkter i forhold til indeværende rammeaftale, fordi det er sidste år i perioden, og disse skal danne grundlag for udarbejdelsen af rammeaftalen for den kommende periode. Akkrediteringsprocessen er udsat med et år, men eftersom forberedelsen er kommet langt, anses det for realistisk at aflevere selvevalueringsrapporten samt bilag ved udgangen af 2018.

Hvad angår eksterne påvirkninger forventes det, at Kunstakademiets Billedkunstkoler vil blive påvirket af konklusionerne vedr. kunstuddannelsernes fremtidige organisering og samarbejde, som diskuteres ved en møderække med rektorerne og Kulturministeriet i dette forår.

Kunstakademiets Billedkunstkoler og Kunsthall Charlottenborg vil også fremadrettet udvikle det gensidige samarbejde og forsat søge fælles strategiske samarbejdspartnere som Chart Art Fair og CPH:DOX. Både Billedkunstkolerne og Kunsthallen vil også hver for sig forsat søge samarbejdspartnere nationalt og internationalt indenfor de faglige miljøer og på tværs af kulturlivet.

3. Regnskab

3.1. Anvendt Regnskabspraksis

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskolers regnskabspraksis tager udgangspunkt i de regnskabsregler og principper, som Moderniseringsstyrelsen har opstillet for omkostningsregnskaber og bevillinger. Årsrapporten 2017 er opstillet efter Moderniseringsstyrelsens regnskabsprincipper og der er anvendt data fra SKS.

Institutionen har eksterne indtægter fra udlejning af lokaler med hjemmel i institutionens § 21.41.09 på finansloven, hvor det under pkt. 4. *Særlig bevillingsbestemmelser* fremgår at institutionen må øge sit lønsumsloft svarende til indtægterne i forbindelse med udlejning af lokaler til særarrangementer. Institutionen har i 2017 haft rene lejeindtægter for kr. 1.042.000. De tre største lejere er CHART, Charlottenborg Fonden og Copenhagen Summer Festival. De tre lejere står tilsammen for over halvdelen af årets lejeindtægter i 2017. For en fuld oversigt over udlejninger og lejeindtægter se bilag 25.

Institutionen modtager hvert år tilskudsmidler fx fondsmidler. Omfanget af tilskud fremgår af tabel 19 og 19A (bilag 4 og 5). Ved tildeling af et tilskud oprettes der et aktivitetsnummer jf. institutionens registreringsramme. Den juridiskansvarlige for tilskuddet (typisk ansøgeren) konterer og fordeler herefter udgifterne på den enkelte udstilling eller projekt i henhold til det bevilgede og jf. institutionens regnskabsinstruks. I de tilfælde hvor der er overskud på en tilskudsaktivitet, så returneres midlerne til tilskudsgiver i henhold til aftalen. Hvis et eventuelt overskud kan indgå i andre projekter på institutionen, så skal der inden disponering foreligge en skriftlig aftale med tilskudsgiver. Skulle der mod forventning, opstå underskud på et tilskudfinansieret projekt, så dækkes det af driftsmidler. Proceduren her er nøjagtig som ved driftsfinansierede aktivitets- eller projektunderskud. Alle ansvarlige for en tilskudsaktivitet modtager budgetopfølgninger på lige fod med institutionens andre budgetansvarlige jf. regnskabsinstruksen. Institutionens ledelse modtager budgetopfølgninger for alle aktiviteter på institutionen og kan således følge udviklingen på tilskudsområdet tæt.

3.2. Resultatopgørelse mv.

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler har afsluttet 2017 med et overkud på kr. 22.600. Der var budgetteret med et regnskab i "0". Da overskuddet er så relativt beskedent, vurderes resultatet som værende tilfredsstillende.

Institutionen har øget sine eksterne indtægter i 2017. Salg af varer og tjenesteydelser er øget med 1.833,6 t.kr. og tilskud til egen drift er øget med 2.388 t.kr. Der er budgetteret konservativt med indtægterne i 2018, hvor en del af salget af tjeneste ydelser er overgået til indtægtsdækket virksomhed og hermed udskilles af driftskontoen.

Der er budgetteret med et fald i lønomkostningerne. Det skyldes at MFA uddannelsen har fået reduceret antallet af professor stillinger med to i 2017. De to professorerstillinger blev nedlagt i september 2017, så reduktionen får først fuld effekt i 2018. Faldet til 2018 skyldes desuden, at de to fratrædende professorer, har fået udbetalt deres åremålsbonus i forbindelse med deres fratrædelse.

Tabel 6: Resultatopgørelse			
[vælg mio. el. tusinder], løbende priser note:	<i>Regnskab</i> 2016	<i>Regnskab</i> 2017	<i>Budget</i> 2018
Ordinære driftsindtægter			
<i>Indtægtsført bevilling</i>			
Bevilling	-48.700,0	-48.100,0	-48.400,0
Anvendt af tidligere års reserverede bevillinger	0,0	0,0	0,0
Reserveret af indeværende års bevillinger	0,0	0,0	0,0
Indtægtsført bevilling i alt	-48.700,0	-48.100,0	-48.400,0
Salg af varer og tjenesteydelser	-3.321,8	-5.155,4	-4.293,4
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	0,0	0,0	0,0
Tilskud til egen drift	-4.965,2	-7.353,2	-5.743,9
Gebyrer	-495,8	-458,1	-412,5
Ordinære driftsindtægter i alt	-57.482,8	-61.066,7	-58.849,7
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	0,0	0,0	0,0
<i>Forbrugsomkostninger</i>			
Husleje	257,4	504,4	258,0
Forbrugsomkostninger i alt	257,4	504,4	258,0
<i>Personaleomkostninger</i>			
Lønninger	24.518,7	26.749,9	25.198,6
Andre personaleomkostninger	180,0	-1.292,2	180,0
Pension	3.628,1	3.856,8	3.560,0
Lønrefusion	-722,2	-468,8	-500,0
Personaleomkostninger i alt	27.604,6	28.845,8	28.438,6
Af- og nedskrivninger	1.710,5	1.740,3	2.100,0
Internt køb af varer og tjenesteydelser	0,0	2.161,3	2.200,0
Andre ordinære driftsomkostninger	25.016,6	24.116,3	22.533,2
Ordinære driftsomkostninger i alt	54.589,1	57.368,1	55.529,7
Resultat af ordinær drift	-2.893,7	-3.698,6	-3.320,0
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-261,8	-45,7	-80,0
Andre driftsomkostninger	2,6	590,8	0,0
Resultat før finansielle poster	-3.152,9	-3.153,4	-3.400,0
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-1,6	0,0	0,0
Finansielle omkostninger	3.134,4	3.130,8	3.400,0
Resultat før ekstraordinære poster	-20,1	-22,6	0,0
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-20,1	-22,6	0,0

Det er værd at bemærke at posten "andre personaleomkostninger" viser en indtægt på 1.292,2 t.kr. Det skyldes at Statens Administration har bogført de afgående professores åremålsbonus, på en anden konto end van-

ligt. Det har vi bemærket overfor Statens Administration, som ikke har fundet det nødvendigt at rette bogføringen.

3.2.2. Resultatdisponering

Tabel 7: Resultatdisponering

1000 kr., løbende priser	<i>Regnskab</i>	<i>Regnskab</i>	<i>Budget</i>
note:	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
Disponeret til bortfald	0,0	0,0	0,0
Disponeret til reserveret egenkapital	0,0	0,0	0,0
Disponeret udbytte til statskassen	0,0	0,0	0,0
Disponeret til overført overskud	20,1	22,6	0,0

Årets overskud tilføjes institutionens egenkapital jf. tabel 9 Egenkapitalforklaring.

3.3. Balancen

Tabel 8: Balancen					
Aktiver			Passiver		
	<i>Primo</i>	<i>Ultimo</i>		<i>Primo</i>	<i>Ultimo</i>
note:	2017	2017	note:	2017	2017
Anlægsaktiver:			Egenkapital		
<i>Immaterielle anlægsaktiver</i>			Reguleret egenkapital (startkapital)	902,0	902,0
1			Opskrivninger	0,0	0,0
Færdiggjorte udviklingsprojekter	954,4	894,2	Reserveret egenkapital	0,0	0,0
Erhvervede koncenssioner, patenter, licenser m.v.	0,0	0,0	Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
Udviklingsprojekter under opførelse	179,3	0,0	Udbytte til staten	0,0	0,0
Immaterielle anlægsaktiver i alt	1.133,8	894,2	Overført overskud	1.524,8	1.547,4
2			Egenkapital i alt	2.426,8	2.449,4
<i>Materielle anlægsaktiver</i>			Hensatte forpligtelser	4.419,1	2.376,3
Grunde, arealer og bygninger	59.226,5	57.857,3	<i>Langfristede gældsposter</i>		
Infrastruktur	0,0	0,0	FF4 Langfristet gæld	62.318,0	61.262,4
Transportmateriel	0,0	0,0			
Produktionsanlæg og maskiner	749,8	643,7	Donationer	0,0	0,0
Inventar og IT-udstyr	872,4	716,8	Prioritetsgæld	0,0	0,0
Igangværende arbejder for egen regning	0,0	286,2	Anden langfristet gæld	0,0	0,0
Materielle anlægsaktiver i alt	60.848,7	59.503,9	Langfristet gæld i alt	62.318,0	61.262,4
Statsforskrivning	902,0	902,0			
Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0	<i>Kortfristede gældsposter</i>		
Finansielle anlægsaktiver i alt	902,0	902,0	Leverandører af varer og tjenesteydelser	6.539,5	4.908,1
Anlægsaktiver i alt	62.884,4	61.300,1	Anden kortfristet gæld	714,2	968,2
Omsætningsaktiver:			Skyldige feriepenge	3.393,0	3.628,9
Varebeholdning	0,0	0,0	Reserveret bevilling	0,0	0,0
Tilgodehavender	1.933,9	2.011,9	Igangværende arbejder for fremmed regning	4.194,1	3.789,3
Værdipapirer	0,0	0,0	Periodeafgrænsningsposter	0,0	0,0
<i>Likvide beholdninger</i>			Kortfristet gæld i alt	14.840,8	13.294,5
FF5 Uforrentet konto	18.088,7	18.847,8	Gæld i alt	77.158,7	74.556,9
FF7 Finansieringskonto	1.094,6	-2.780,2	Passiver i alt	84.004,7	79.382,6
Andre likvider	3,0	3,0			
Likvide beholdninger i alt	19.186,3	16.070,5			
Omsætningsaktiver i alt	21.120,2	18.082,5			
Aktiver i alt	84.004,7	79.382,6			

Der er en afvigelse i balancen fra primo til ultimo i posten FF7 finansieringskonto, på næsten 4 mio. kr. Den store forskel skyldes udelukkende opførelsestidspunktet. Der er ingen andre poster hvor forskellen er så markant at det skal bemærkes.

3.4. Egenkapitalforklaring

Tabel 9: Egenkapitalforklaring

1000 kr., løbende priser	2016	2017
Egenkapital primo R-året	1.906,7	2.426,8
Startkapital primo	902,0	902,0
+Ændring i startkapital	0,0	0,0
Startkapital ultimo	902,0	902,0
Opskrivninger primo	0,0	0,0
+Ændringer i opskrivninger	0,0	0,0
Opskrivninger ultimo	0,0	0,0
Reserveret egenkapital primo	0,0	0,0
+Ændring i reserveret egenkapital	0,0	0,0
Reserveret egenkapital ultimo	0,0	0,0
Overført overskud primo	1.004,7	1.524,8
+Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0,0	0,0
+Regulering af det overførte overskud	0,0	0,0
+Overført fra årets resultat	20,1	22,6
- Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
- Udbytte til staten	0,0	0,0
+Overført af reserveret bevilling	0,0	0,0
Overført overskud ultimo	1.524,8	1.547,4
Egenkapital ultimo R-året	2.426,8	2.449,4

Institutionen har øget sin egenkapital til 2.449,4 t.kr. hvilket giver et råderum på 1.547,4 t.kr. udover statsforskrivningen på kr. 902.000.

3.5. Likviditet og låneramme

Tabel 10: Udnyttelse af låneramme

1000 kr., løbende priser	2017
Sum af imm. og mat. anlægsaktiver (undt. donationer) pr. 31. december 2017	60.398,1
Låneramme pr. 31. december 2017	72.200,0
Udnyttelsesgrad i procent	83,7%

Institutionens låneramme er ikke overskredet. Institutionen har med udgangen af 2017 en udnyttelsesgrad på 83,7 pct. hvilket er et fald i forhold til 2016, hvor udnyttelsesgraden var 85,8 pct.

3.6. Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 11: Opfølgning på lønsumsloft § 21.41.09.

1000 kr., løbende priser	2017
Lønsumsloft FL	27.100,0
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	27.200,0
Lønforbrug under lønsumsloft	26.529,1
Difference	670,9
Akkumuleret opsparing ultimo 2016	4.698,2
Akkumuleret opsparing ultimo 2017	5.369,1

Institutionens lønforbrug under lønsumsloftet ligger kr. 670,9 under loftet. Det mindre forbrug tillægges institutionens akkumulerede lønsumsopsparing, som med udgangen af 2017 er på kr. 5.369.100.

3.7. Bevillingsregnskabet

Tabel 12: Bevillingsregnskab § 21.41.09.							
Hovedkonto	Navn	Bevillingstype	Mio kr.	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo
21.41.09	Det kongelige Danske Kunstakademi Billedkunstskolerne	Driftsbevilling	Udgifter	56.300,0	61.089,7	4.789,7	0,0
			Indtægter	-8.200,0	-13.012,3	-4.812,3	-22,6
21.21.74	Charlottenborg, nationalejendom	Anlægsbevilling	Udgifter	0,0	-2.176,1	-2.176,1	0,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0

Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler er gået ud af 2017 med et overskud på kr. 22.600.

4. Bilag til årsrapporten

Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

Note 2: Materielle anlægsaktiver

Note 3: Sammenlægning af overskud overført fra reserveret bevilling

Bilag 4: Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (underkonto 95.)

Bilag 3b: Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (underkonto 97.)

Bilag 10: Hensatte forpligtelser

Bilag 11: Aftagerpanel (Beretning)

Bilag 12 Vidensopbygning

Bilag 13 Notat om opgørelse af studietid

Bilag 14: BFA_studieordning-rev.-2017

Bilag 15: MFA_studieordning-rev.-2017

Bilag 16: Studietidsblanket

Tabel 22: Bilag 17: Målopfyldelse i 2017

Bilag 18: 2017 Program forum

Bilag 19: Dimittendundersøgelse – Billedkunstskolerne

Bilag 20: Manual for styringsstruktur og kvalitetssikring (indholdsfortegnelse)

Bilag 21: Forskningsstrategi 2016-2018

Bilag 22: KUV og Forskning

Bilag 23: strategi for Indtægtsdækket virksomhed

Bilag 24: Kunsthallens samarbejder i ind og udland

Bilag 25: Indtægter fra lokaleudlejning

Tabel 13 - Note 1: Immaterielle anlægsaktiver			
1000 kr.	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Primobeholdning	1.473,3	0,0	1.473,3
Opskrivning	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2017 (før afskr.)	1.473,3	0,0	1.473,3
Tilgang	276,4	0,0	276,4
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2017 (før afskr.)	1.749,8	0,0	1.749,8
Akk. afskrivninger	855,6	0,0	855,6
Akk. nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2017	855,6	0,0	855,6
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2017	894,2	0,0	894,2
Årets afskrivninger	336,7	0,0	336,7
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	336,7	0,0	336,7
Afskrivningsperiode/år	5	antal år	
	Udviklingsprojekter under opførelse		
Primosaldo pr. 1.1 2017	179,3		
Tilgang	25,2		
Nedskrivninger	0,0		
Afgang	204,6		
Kostpris pr. 31.12.2017	0,0		

Tabel 14 - Note 2: Materielle anlægsaktiver						
1000 kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT- udstyr	I alt
Primobeholdning	72.758,1	0,0	1.908,4	0,0	2.408,2	77.074,8
Opskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2017 (før afskr.)	72.758,1	0,0	1.908,4	0,0	2.408,2	77.074,8
Tilgang	193,8	0,0	0,0	0,0	152,4	346,2
Afgang	1.395,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1.395,3
Kostpris pr. 31.12.2017 (før afskr.)	71.556,6	0,0	1.908,4	0,0	2.560,6	76.025,7
Akk. afskrivninger	13.699,3	0,0	1.264,8	0,0	1.843,8	16.807,9
Akk. nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2016	13.699,3	0,0	1.264,8	0,0	1.843,8	16.807,9
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2016	57.857,3	0,0	643,7	0,0	716,8	59.217,8
Årets afskrivninger	167,7	0,0	106,1	0,0	308,0	581,8
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	167,7	0,0	106,1	0,0	308,0	581,8
Afskrivningsperiode/år	20 - 50	antal år	5 - 15	antal år	3 - 5	

Summen af årets af- og nedskrivninger i note 1 og 2 stemmer ikke med tabel 6. Det skyldes at der er skrottet anlæg.

Tabel 15 – Note 3: Igangværende arbejder for egen regning

I gang-værende arbejder for egen regning	
Primosaldo pr. 1.1. 2017	0,0
Tilgang	551,8
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	265,6
Kostpris pr. 31.12.2017	286,2